

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 271 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 20. STUDENOGA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

PROSLAVA DANA REPUBLIKE

Dan Republike — 29. novembra bit će i ove godine svečano proslavljen u Šibeniku. Proslava će započeti velikim vatrometom, koji će biti upriličen uoči 29. novembra na obali. Iste večeri šibenska narodna glazba priredit će koncert ispred hotela »Krka«, a u Narodnom kazalištu članovi dramskog ansambla izvest će premijeru »Ljudi« od V. Subotića, u režiji novog redatelja kazališta Kalmara Maršarića. Na dan proslave održat će se finalna tamljenja u okviru kotarskog prvenstva u odbojci, košarci, malom rukometu i šahu. Prvog i drugog dana proslave šibenska poduzeća i ustanove organizirat će izlete za svoje članove.

Plenum Kotarskog odbora SSRN

U petak je u dvorani Kotarskog sindikalnog vijeća održan prošireni plenum Kotarskog odbora SSRN, kojemu su prisustvovali i član komisije za društveno upravljanje Glavnog odbora SSRN Hrvatske i Izvršnog vijeća Sabora Čedo Grbić, te sekretar za društvene organizacije Glavnog odbora SSRN Hrvatske Branko Dumanić.

Na ovom plenumu izvršena je analiza nedavno održanih izbora za narodne odbore, a zatim se raspravljalo i o pripremanja za parlamentarne izbore.

Savjetovanje veterinarara Dalmacije i Like u Kninu

Poduzimlju se mjere za unapređenje stočarstva

Prošlih dana održano je u Kninu savjetovanje veterinarara sa područja Sjeverne i Srednje Dalmacije, te susjednih reiona Like. Prisustvovali su i ostali stručnjaci za pitanje umjetnog osjemenjivanja goveda.

Pored predstavnika NO kotara Šibenik, NO općine Knin, savjetovanju su prisustvovali i predstavnici Uprave za veterinarsku službu Hrvatske, Zavoda za umjetno osjemenjivanje u Križevcima, Dijagnostičke stanice u Splitu, prof. Rako, sa Veterinarskog fakulteta u Zagrebu, te predstavnici veterinarskih stanica općina sa područja kotara Split, Šibenik, Gospić i Livno.

Savjetovanje je otvorio Miro Kuchač, potpredsjednik NO kotara Šibenik, a referat o radu i zadacima Centra podnio je ing. Gazzari.

Dr. Kucelej, predstavnik za veterinarsku službu Hrvatske u svom izlaganju odao je priznanje rukovodiocima kotara Šibenik, NO općine Knin i bivše Poljoprivredne stanice u Kninu, koji su pokazali mnogo razumijevanja i brige, a to je dovelo do formiranja Centra za

umjetno osjemenjivanje u Kninu, pod kojim sada stoje obimniji i složeniji zadaci. Ova ustanova, kako je i zamišljeno, treba da svoje djelovanje prenese i van okvira kotara i da aktivnost proširi na ostala područja Dalmacije i Like.

Da bi zahvati Centra bili što uspješniji, treba raditi na ostvarenju najblijeg suradnje Centra, veterinarske i poljoprivredne službe. Naravno se treba zalagati za rješavanje problema stočne baze. Ovdje bi zadrzne organizacije također morale pomoći i stočarima ukazati način spremanja i siliranja stočne hrane. Jednako je važan problem stimuliranja stočara, jer nije dovoljno provoditi zootehničke mjere, ako stočari nemaju mogućnosti da proizvode melioriranih grla lako i brzo plasiraju na tržište putem raznih otkupnih formi. U Kninu u tom pogledu pošlo se dobrim putem. Izgrađuje se mješkara koja će otkupljivati sve viškove mlijeka, a djelomično vršiti i njegovu preradu.

Direktor Zavoda za umjetno osjemenjivanje u Križevcima Nemet, rekao je, da narodni odbori u svojim perspektivnim planovima razvoja predviđaju poboljšanje stočarstva i unapređenje stočarske proizvodnje. Veterinarska služba treba da se pripremi za takav rad i da nađe svoje mjesto. S ekonomskog aspekta provodeći umjetno osjemenjivanje valja se angažirati na suzbijanju jalovosti s obzirom na potencijalnu mogućnost sredstva i veterinarske službe, stočne zaraze ne bi smjele predstavljati problem, kao što su ga prije stvarale. Da bi veterinarska služba mogla uspješno rješavati ovakve i slične probleme, nužno je poznavati njihove odnose i uslove pod kojima stoka živi.

Profesor Veterinarskog fakulteta Rako, između ostalog je naglasio, da paralelno s umjetnim osjemenjivanjem treba zahvatiti i drugu stranu. Osnivati zootehničke centre u kojima grla stavljati pod kontrolu mliječnosti. Dobivene materijale postizati i dalje pretiti. Jedino tako, kroz kratko vrijeme moglo bi se podići govedarstvo na viši stepen. U suradnji sa zadržnim organizacijama raditi na osnivanju kontrolnih stanica. Postoje uslovi da se na kraškom području formira tip sivog alpskog goveda, koji će davati 2,500 l mlijeka. Vjeruje da će to naši stočari prihvatiti. Stočnu kontrolu - selekcijsku mjeru prof. Rako na-

glašava i kod podizanja merniziranog podmlatka.

Predstavnik Dijagnostičke stanice u Splitu Cvijanović je mlađenja, da je umjetno osjemenjivanje samo jedan od instrumenata unapređenja stočarstva. Ako se ne mijenjaju uslovi, ne može se postići ni željeni cilj. Često se događa da postignuti rezultati nisu odgovarali uslovima. Naravno se to odnosi na ovčarstvo. Ovca je preko čitave godine na paši i u uskom kontaktu sa prirodnim lova je surova i gdje nalazi mnogo neprijatelja.

Ako ne bi mijenjali uslove za merinizirana grla, sav trud može doći u pitanje. Raniji pokušaji importiranja ovaca, baš zbog neizmjenjenih uslova (ishrane i njege) nisu sretno prošli. One su nastale, a pramenka ih je nadživila. To se ne bi smjelo više ponoviti. Zato je odgovornost veterinarske i poljoprivredne službe, a i zadržnih organizacija velika.

Učesnici savjetovanja, predstavnici veterinarskih stanica, Dalmacije i Like, smatraju da je nužno povezivanje sa Centrom za umjetno osjemenjivanje u Kninu, koji će pripremati spermu bikova i dostavljati veterinarskim stanicama svog područja. Pojedini predstavnici iznosili su koliko će na njihovom području biti osjemenjeno goveda u 1958. a i narednih godina. U kotaru Šibenik umjetnom oplodnjom obuhvatiti će se 3000 krava i to u kninskoj općini 1,500, Driš 500, Šibenik 600, Kistanje 200 i Oklaj 200.

Sjednica NO općine Šibenik

Izabrano je 52 odbornika u vijeća NO kotara

U prostorijama Društvenog doma održane su u subotu odvojene sjednice obaju vijeća NO općine Šibenik, na kojima je izvršen izbor odbornika koji će zastupati NO općine u Kotarskom vijeću i Vijeću proizvođača. Ukupno je izabrano 52 odbornika od kojih u Kotarsko vijeće 19, a u Vijeće proizvođača 33 odbornika.

U Kotarsko vijeće izabrani su ovi odbornici: Petar Škarica, Josip N'nić, Petar Rončević, Tona Krnić, Nikica Bujas, Božo Blažević, ing. Zvonec Jurišić, Ivo Družić, Zvonko Baković, Iviša Baranović, Ante Tomičić, Nina Petrić, Vinko Petrina, Stipe Mrša, Mirko Gulin, Mate Jakelić, Jerko Kaloper, Jere

Škugor i Vitomir Gradiška. U Vijeće proizvođača kotara birani su ovi odbornici: Ive Betinić, Rade Čolak, Stipe Berović, Dane Žonja, Rade Šprljan, Berislav Zaninović, Josip Zaja, Josip Čala, Jugoslav Junaković, Vaso Mandić, Maksim Mijat, Jere Banić, Ivo N'nić, Stipe Matić, Dane Sekso, Krešimir Čipčić, Josko Guberina, ing. Jevrosima Vidak, Čedo Polak, Arsen Vukić, Mirko Rončević, ing. Pave Bujas, Mišo Juričević, Dušan Gnjidić, Luka Tare, Ivan Bašić i Marijan Labura (grupa industrije, trgovine i zanatstva), Josko Grubelić, Jere Krnić, Niko Bralić, Mate Landeka, Frane Milutin i Marinko Milošević (grupa poljoprivrede).

Diskusija o raspodjeli ukupnog prihoda OČITE PREDNOSTI

Na sastanku Radničkog savjeta Tvornice elektroda i ferolegura, na kojem je prisustvovalo i veći broj radnika raspravljalo se o primjeni Uredbe o raspodjeli ukupnog prihoda.

Na početku samog sastanka iznijeti su podaci kako bi djelovala nova Uredba o raspodjeli ukupnog prihoda primijenjena na realizaciju ostvarenu za prvih 9 mjeseci ove godine. Prema iznijetim podacima vidljivo je da je poduzeće u odnosu na postojeće instrumente raspodjela u povoljnijem položaju, kao i to da Kotar ima većeg učešća.

U toku diskusije, jedina zamjerka na predloženi nacrt odnosila se na način isplate anuiteta. Naime,

Prvi kongres poljoprivrednih inženjera i tehničara u Beogradu

POZDRAVNO PISMO PREDSJEDNIKA TITA

Predsjednik Republike Tito uputio je Prvom kongresu poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije ovo pismo:

»Dragi drugovi,

Primio sam pismo kongresnog odbora, s materijalima koji će biti predmet vašeg rada i pozivom da prisustvujem vašem prvom kongresu. Vidio sam da su u pripremljenim referatima obuhvaćena u glavnom bitna i aktualna pitanja raznih grana naše poljoprivrede. Sa zadovoljstvom sam također konstatirao da se u materijalima razmatra i uloga poljoprivrednih stručnjaka u radu na unapređenju naše poljoprivrede, čemu će nesumnjivo doprinijeti vaša još bolje i šire organizirana aktivnost poslije ovoga kongresa i odluke koje na njemu budete donijeli.

Povodom toga želio bih i sam da ukážem, da u provođenju naše politike u oblasti poljoprivrede smatram izuzetno važnom ulogu poljoprivrednih stručnjaka, koji uz ostale uvjete koje zajednica osigurava, treba svojim trudom, za-

laganjem i s punim povjerenjem u neograničene mogućnosti proizvodnje u poljoprivredi, da doprinesu modernizaciji i unapređenju naše poljoprivrede, a time i povećanju prinosa i ukupne poljoprivredne proizvodnje.

Značenje i obim zadataka čije izvršenje treba da uzmu na sebe poljoprivredni stručnjaci proizlazi iz činjenice da u procesu unapređivanja poljoprivrede treba, pored ostalog, savladivati i naslijeđenu zaostalost i primitivna shvaćanja velikog broja naših poljoprivrednih proizvođača. Njima poljoprivredni stručnjaci treba riječiti i dijelom da pomognu u osposobljavanju za suvremeni način obrade i u primjeni agrotehničkih sredstava, kao što, na drugoj strani, moraju uopće pružiti svoju pomoć u proširivanju i unapređenju raznih poljoprivrednih službi. U tom radu vaša organizacija će se suraditi s raznim objektivnim teškoćama, a i sa nepravilnim i zastarjelim shvaćanjima čak i jednog dijela vašeg članstva i nekih rukovodećih ljudi u poljoprivredi, koja također treba mijenjati i suzbijati.

Ističući značenje zadataka na čijem izvršenju treba da radi vaša organizacija, a i svi poljoprivredni stručnjaci, želio bih da istaknem da će razvijanje inicijative i zalaganja u tome pravcu biti od koristi za čitavu našu socijalističku zajednicu i za provođenje naše privredne politike u cjelini. U izvršavanju ovih zadataka poljoprivredni stručnjaci mogu i računati na pomoć i podršku svih društvenih snaga naše zemlje, kao i na moju ličnu potporu.

U nadi da će vaš kongres dati značajan doprinos daljnjem i bržem unapređivanju poljoprivrede, upućujem svoje pozdrave svim delegatima na kongresu i svim poljoprivrednim stručnjacima, poljoprivrednim inženjerima i tehničarima širom naše zemlje, i želim svima najbolje uspjehe u radu.

Josip Broz Tito»

Cigla „Stevo Opačić“ Strmica

VRIJEDAN KOLEKTIV

Malo je onih, koji su putovali Unskom prugom, a da nisu primijetili u Strmici dva visoka crna dimnjaka. Mnogi su se od njih vjerojatno s čuđenjem zapitali, otkud ti dimnjaci u sklopu planina kroz koje se teško kom mukom probija željeznica. Na odgovor nisu trebali dugo čekati. Za nekoliko minuta našli su se bliže i razdoznali putnik dobio je željeni odgovor. Ispod dimnjaka pisalo je velikim crvenim slovima »Cigla Stevo Opačić - Strmica«.

Još davno prije II. svjetskog rata, na desnoj obali Butišnice sagradio je jedan trgovac malu primitivnu ciglanu. Bila je to više obrtnička radionica nego li tvornica u današnjem smislu. U njoj je bilo zaposleno samo mali broj radnika, a radovi su se izvodili na najprimitivniji način.

Zbog dobrog kvaliteta sirovine brzo se ukazala potreba za proširenjem li povećanjem kapaciteta ciglane. Postepenim proširenjem vršila se ujedno i mehanizacija pojedinih radnih mjesta, iako i do danas sva nisu mehanizirana. Godine 1947. cigla je dobila sadašnji opseg. Od te godine cigla »Stevo Opačić« proizvela je i isporučila velike količine cigle i crijeva našem građevinarstvu. Ona je zaista odigrala veliku ulogu u obnovi porušene domovine. Njenim proizvodima obnovljena su mnoga spaljena ognjišta, izgrađene škole, zadržni domovi, tvornice i t.d. Njen mali, ali vrijedan radni kolektiv može biti zaista ponosan na svoju tvornicu.

Danas je u ciglani zaposleno 170 radnika i radnica iz susjednih sela. Jedni su iz Dalmacije, drugi iz Bosne, a treći iz Like. Svi oni jednako vole svoju tvornicu, jer znaju da im je ona uz šaćicu škrte pjeskulje ili crnice glavni i jedini izvor prihoda.

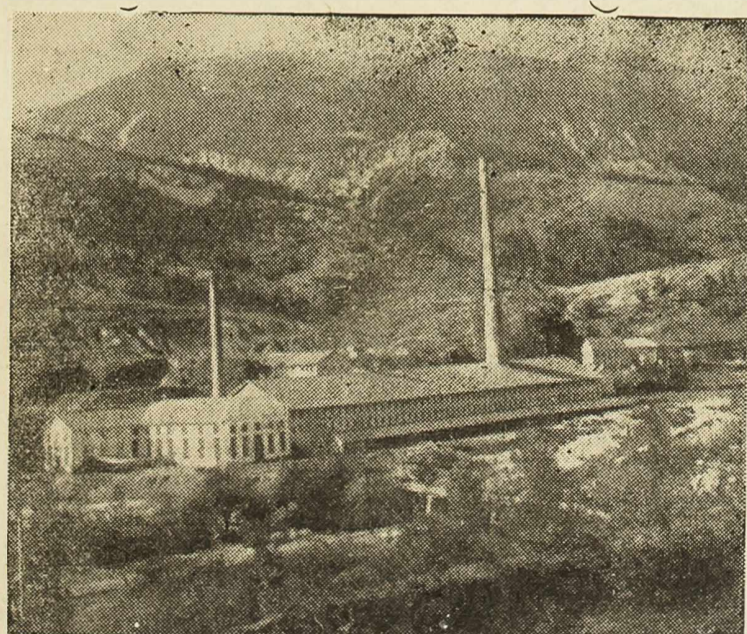
Do pred nekoliko mjeseci cigla nije imala ni jednog kvalificiranog radnika. Iako su radnici dobro poznavali posao na svojim radnim mjestima, ipak nisu mogli napredovati. Prošle godine radnički savjet je odlučio da se otvori tečaj, koji bi pomogao radnicima da steknu potrebne kvalifikacije. Tečaj je trajao 8 mjeseci,

a polazilo ga je 24 radnika. Na kraju su održani ispiti i uspjeh nije izostao. Cigla danas ima 24 kvalificirana radnika, što je bez sumnje velik uspjeh ovog malog kolektiva.

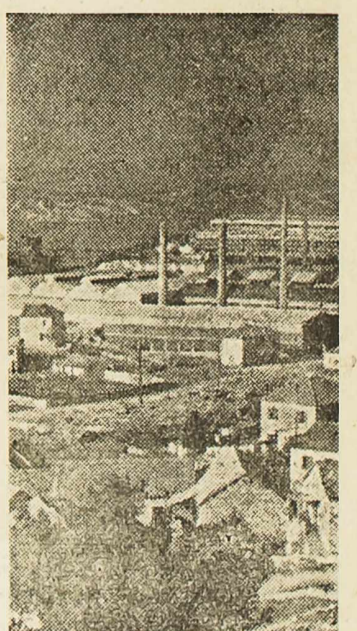
Cigla »Stevo Opačić« isporučuje svake godine našem građevinarstvu 5 milijuna komada cigle i crijeva. Njeni proizvodi su dobrog kvaliteta i nije bilo teško da steknu afirmaciju na domaćem tržištu.

Nemamo ni jednog slobodnog crijeva, ni jedne cigle, kaže direktor poduzeća Mile Cerovac. Kapacitet naše ciglane ne može ni izdaleka podmiriti potražnju. Zbog toga smo bili primorani tražiti kredit da bi proširili i povećali kapacitet sušionice. Radovi su u toku, i kad oni budu dovršeni, cigla »Stevo Opačić« u Strmici isporučit će tržištu milijun komada cigle i crijeva više.

Vid Zelembaba

Cigla u Strmici

KNINSKA REORGANIZACIJA

Konstituiranje NO kninske općine

Prošlog ponedjeljka, 11. ov. mj., po prvi put novoizabrani odbornici održali su konstituirajuću sjednicu. Za predsjednika NO odbora ponovo je izabran Božo Radić, a za potpredsjednika Mate Jukić. Pored toga izvršeno je biranje predsjedatelja obaju vijeća i to Dušan Popović za Općinsko vijeće a Simo Bojanić za Vijeće proizvođača. Na prvoj sjednici izabrani su predsjednici i članovi savjeta.

GOSTOVANJE ZAGREBAČKE «KOMEDIJE»

Dvodnevni gostovanjem članova kazališta «Komedija» iz Zagreba, građanstvu Knina bio je omogućen rijedak užitek.

Obje večeri priredbe su bile na visokom umjetničkom nivou. Prve večeri prikazana je komedija Felicity Douglas «Nikad nije prekasno». Mia Sasso, Tonči Bonačić, Ruža Cvjetičanin, Vjera Misita i drugi nosioci uloga dali su izvanrednu i nezaboravnu igru.

Druga večeri izvedena je «Silva», opereta od E. Kalmana, koju je dirigirao Max Mottl. 30 članova orkestra davalo je odličnu muzičku pratnju. Gledaoci su i na otvorenoj sceni aplaudovali pozdravljajući Mirjanu Dančuo, Vladu Štefančića, Vladu Horvatina, Slavicu Končić, Dana Šeginu i druge protagoniste «Silve».

Kninjanima će ovo gostovanje zagrebačke «Komedije» ostati u dugom sjećanju.

FILM «ŠKOLA ŽIVOTA» PRIKAZAN U KNINU PET PUTA

Narodno sveučilište u Kninu uspjelo je nabaviti sovjetski film u bojama o Oktobarskoj revoluciji «Škola života» i prikazati ga na zasebnim predstavama osmogodišnje škole, gimnazije, škole učenika u privredi, kolektivu HE Miljacka i učiteljima kninske općine, koji su se našli na sastanku radne zajednice. Omladina, koja je gledala ovaj film, primila ga je s oduševljenjem, jer prikazuje učešće jednog hrabrog omladinca u danima Oktobarske revolucije.

ZABORAVALJENI GROBOVI

U Zagroviću kod Knina nalaze se grobovi boraca — partizana, koji su pali u borbama za oslobođenje Knina. Iako sahranjeni po njivama i livadama, nekad su ti grobovi bili obilježeni. Nažalost, danas su ti grobovi potpuno zapušteni, tako da se jedva nadziru. Za uređenje tih grobova mogao bi se ipak netko zainteresirati, a u prvom redu Općinski odbor Saveza boraca.

Kistanjske vijesti

Konstituirajuća sjednica obaju vijeća

Nedavno je održana konstituirajuća sjednica obaju vijeća Narodnog odbora općine Kistanje. Imunitetno-mandatska komisija podnijela je izvještaj o rezultatima proteklih izbora. U vijeće NO-a izabrano je 25, a u Vijeće proizvođača 19 odbornika. Od izabranih odbornika obaju vijeća izabrano je 5 omladinaca i dvije žene.

Na odvojenim sjednicama birane su stalne odborničke komisije. Tom prilikom izabrano je u Vijeće Narodnog odbora općine 3 komisije sa 13 članova i u Vijeće proizvođača 4 komisije sa 18 članova. Pored toga na odvojenim sjednicama birani su predsjedatelji i zamjenici obaju vijeća. Tako je za predsjedatelja u Vijeće Narodnog odbora općine izabran Vujo Đurica, dok je za predsjedatelja Vijeća proizvođača izabran Vujo Mandić.

Na zajedničkoj sjednici prišlo se izboru predsjednika i potpred-

IZABRANI ODBORNICI ZA NO-a KOTARA

I na općini Kistanje završeni su izbori za oba vijeća Narodnog odbora kotara Šibenik. Općina Kistanje izabrala je u Kotarsko vijeće 6, a u Vijeće proizvođača dva odbornika. (B. P.)

Novi narodni odbor kninske općine ima 102 odbornika, među kojima 6 žena. Konstituirajuću sjednicu prisustvovao je Tode Curuvija, narodni poslanik.

Sastav Savjeta je sljedeći:

Savjet za opću upravu i unutarnje poslove: Popović Nine, predsjednik, članovi: Kasum Dara, odbornik, Ninčević Nikola, Nonković Dragan, Medić Sime, odbornik, Macura Petar i Marjanović Nikica.

Savjet za privredu: Bojanić Simo, odbornik — predsjednik, članovi: Perić Krste, Buijan Mjo, odbornik, Relja ing. Željko, Vujanović Jovo, Jelić Branko, odbornik, Bilčar ing. Nino, Radinović Branko i Radović ing. Ante, odbornik.

Savjet za komunalne poslove: Romić Milan, odbornik — predsjednik, članovi: Tanjga Luka, odbornik, Bumber Ivan, Butković Ivan, Đujić Cedo, Kovačević Drago, Knežević Petar, odbornik, Kamnikar Stanko i Rošković Mičo.

Savjet za školstvo: Crnogorac Špiro, prof. odbornik — predsjednik, članovi: Ilica Zdravko, Bulić Frane, Rajević Josip, Jakšić Zlatko, Dmitrović Nikica, Trišić Petar, odbornik, Šolaja Ljubica, odbornik i Štrkalj ing. Vjekoslav.

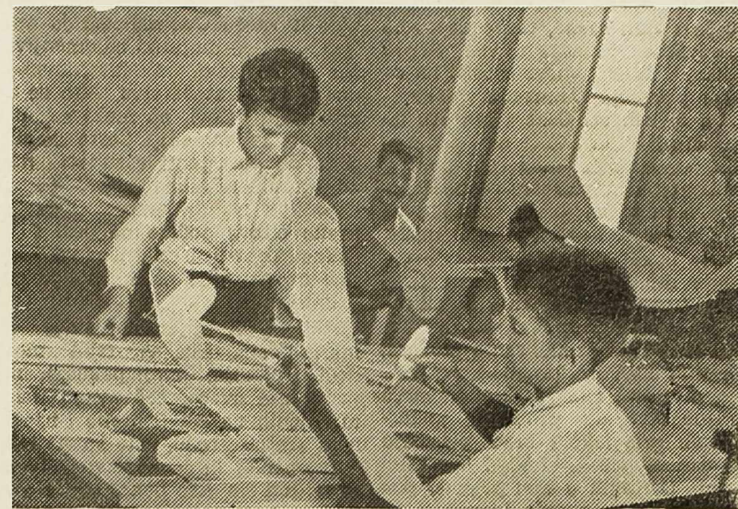
Savjet za prosvjetu i kulturu: Šolaja Momir, predsjednik, članovi: Matković Andrija, Milan Vukadin, Sinobad Mirko, odbornik Dimković Borislav, Kablar Glišo, Pokrovac Mile, Benković Mate i Đujić Tade, odbornik.

Savjet za narodno zdravlje: Knežević dr. Mirko, predsjednik, članovi: Popović dr. Boško, Bezbradica Vojin, Knežević Marica, Galčić dr. Rinaldo, Cerovac Stevo, odbornik, Čuruvija Jeka, Telenta Slobodan i Sinobad Miloš.

Savjet za socijalno staranje i radnu snagu: Radić Mile, odbornik-predsjednik, članovi: Radić Mileva, Jaramaz Milica, odbornik, Babić Jandrija, Modrić Obrad, Marić Zlatko i Čačić Josjo.

Savjet za poljoprivredu: Popović Dušan, odbornik — predsjednik, članovi: Krvavica ing. Mirko, odbornik, Gazzari ing. Miro, Sinobad Branko, Sardelić ing. Ante, Drpa Mile, odbornik, Grgin ing. Milivoj, Dobrijević Gojko i Šegan Đuro.

VIJESTI IZ DRNIŠA

Modelari na radu

Izgradnja kosturnice

U Drnišu je boravio arhitekt Stanko Fabris, direktor projektno-grobnog biroa u Zagrebu, koji je zajedno sa predstavnicima Saveza boraca, SSRN, Narodne vlasti i građ-

Konstituiranje NO općine

Prije nekoliko dana u prosotrijama Općinske vijećnice u Drnišu, održana je I. konstituirajuća sjednica Narodnog odbora općine Drniš.

Nakon odvojenih sjednica Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača na kojima su novoizabrani odbornici položili zakletvu, održana je zajednička sjednica obaju vijeća.

Za predsjednika NO izabran je drug Slavo Vestić, a Jovo Mudrić za potpredsjednika ovog odbora. Izabrane su zajedničke komisije: komisija za izbor i imenovanje, komisija za molbe i žalbe i komisija za budžet, te predsjednici i članovi 9 savjeta. Također je izabran novi savjet za poljoprivredu od 7 članova.

Na ovoj sjednici prisustvovao je i Miro Kuhač, potpredsjednik NOK-a Šibenik, koji je istaknuo zadatke i probleme koji stoje pred novoizabranim odborom. (m)

PRUŽANJE STRUČNE POMOĆI UČITELJIMA

Radna grupa viših odjeljenja pri Narodnoj osmogodišnjoj školi u Drnišu, započela je održavanjem svojih sastanaka, na kojima se izvođe praktična predavanja, popraćena dijafilmovima - novog nastavnog pomagala u školi.

Izvođenju ovih predavanja prisustvovalo je 43 prosvjetna radnika, koji rade u višim odjeljenjima na selu.

U V. razredu osmogodišnje škole održano je predavanje iz prirodoznanosti «Pčela», iz povijesti u VII. razredu «Reformacija u Njemačkoj» (sat ponavljanja) i u VII. razredu iz matematike «Jednakost likova i paralelograma».

Nakon izvedenih praktičnih predavanja održano je predavanje o političko-ideološkom uzdizanju prosvjetnih radnika, «Uloga KPJE u kapitalističkoj Jugoslaviji».

Drugi sastanak ove grupe održat će se u Siveriću 21. XI. o. g., na kojem će biti održana predavanja iz srpsko-hrvatskog jezika zemljopisa i muzičkog odgoja, kao i jedno političko predavanje. (m)

PRIPREME ZA SVEČANI PRIJEM PIONIRA U PIONIRSKU ORGANIZACIJU

Blizi se 29. novembra, Dan Republike, a i Dan pionira, kada će najmlađi učenici, daci prvih razreda, svečano biti primljeni u pionirsku organizaciju.

U Kninu je formiran odbor za proslavu Dana pionira. Stariji daci pripremaju program koji će biti izveden za mlade drugove. Svečano primanje bit će izvedeno u prisustvu nastavnika i roditelja. Sudjelovat će i vojna muzika. Nakon primanja pionirima će biti priredena zakuska.

Predviđeno je, da ovih dana učenici prvih razreda posjete grobnicu palih boraca u Kninskom Polju, gdje će položiti cvijeće. Jedan stariji drug oficir JNA govorit će pionirima o borbama partizana i o učešću pionira u NOB-u.

Slične pripreme vrše se na okolnom području općine, gdje će se također u školama povodom Dana pionira izvršiti primanje novih članova uz održavanje prigodnih programa. Uz prosvjetne radnike i žene naših sela angažirane su u ovim pripremama.

prosvjeta-kultura

„L J U D I“

Velimira Subotića

na sceni šibenskog kazališta

Potresni isječak, jedan od bezbrojnih okrutnih detalja iz vremena okupacije, dramatski vješto fiksiran, to je ono, što je «Ljude» Velimira Subotića plasiralo po gotovo svim kazalištima naše zemlje i što im osigurava uspjeh.

Tema je jednostavna: u prvim danima okupacije, godine 1941. sklonila se u jednoj porodici nekog većeg bačkog sela u blizini Novog Sada prognjena Jevrejka, studentkinja Simona. Sin te seljačke porodice Saša, jugoslavenski oficir, teško ranjen od okupatora, uspio je da se domogne svog roditeljskog doma, Simona, studentkinja živine ga neguje i spasava mu život. Drugi sin te porodice, također oficir, prebacio se preko Dunava u Srem da se uključi u borbene redove partizana.

Zbog jevrejske djevojke dolazi do suprotnosti u odnosima između oca porodice, razboritog, sređenog i smirenog čovjeka i njegove žene, koja na sve probleme, što danomice izskrsavaju, gleda samo kroz prizmu zastrašene i zabrinute majke. Međutim, sve veća opća i lična opasnost budi u njoj i sve jasniji osjećaj materinskog razumijevanja ne samo za svoju djecu, već i za sve prognjene i ugrožene. Ta crta postepenog buđenja općeg materinskog osjećaja i materinske svijesti daje liku majke značenje, koje prelazi okvire ličnosti, da bi na kraju, kada se njena iskušenja zaoštre do vrhunca patnji i boli, taj lik poprimio simbolično obilježje.

Iako po svojim vanjskim osobinama efektniji, lik oca je ustvari mnogo jednostavniji od majke. Autor ga često naziva «velikom čovjekom». On je uistinu velik zbog svog širokog razumijevanja za nastale situacije i okolnosti i za ljude uopće. On je velik zbog svoje hrabrosti i zbog svog ljudskog smisla za humor. On je, međutim, najveći zbog svoje žrtve. A u čitavom kompleksu njegove veličine krije se jednostavna i priprasta psiha razborita i česta čovjeka, koji vjeruje u ljude. Svoj stav prema ljudima izražava on najjednostavnijom, pa ipak tako duboko misaonom formulacijom: «Ljudi se mjere po duši i razumu. A čovjek je samo onda čovjek, ako je on čovjek.» A plemenitost njegove duše očituje se u priprostosti, ali nadasve dirljivim riječima ispisanim na komadiću papira na koljenima u zatvoru pred suđenje na smrt. Uvijek je on vješto sakrivao svoju nježnost, a svoje osjećaje prikrio prividnom grubošću. Sada, u zatvoru, pred smrt, otkriva se potpuno, pa svoju ženu u pismu oslovljuje: «Pče-

lice moja ljubezna i mila — oprosti, mnogo smo dobra i zla upamtili, ali smo pošteno i drugovali zajedno u životu.» Za svoju djecu, a tu uključuje i svoju šticevicu Simonu, kaže: «Čuvaj ih sve kao koka njene piliće bijele. Koliko bi blago dao da vas sve makar samo iz prikrakja vidim. Ali ovaako mora biti. Uvijek jedni umiru, da drugi žive.»

Sin Saša, koji se krije u kući i koji postaje invalid, pun je kompleksa, dok najposlije nakon zatvora i očeve tragedije, ne nađe i on svoj određeni put i svoje mjesto u životu i borbi u onim knobnim danima četrdesetih. «On je kao otac: snažan i grub, ali dobar.» — To je osnovna karakteristika, koju mu daje autor.

Drama je isprepletana nizom raznolikih likova i karaktera. Tu je lakomislena Sašina žena, razmazana i afektirana, iz koje u iznenadnom obratu plane pakost i jargost, kada su u pitanju njeni interesi. Interesantan je također lik Sašina prijatelja iz djetinjstva, koji se sada sjetio da je Nijemac i obukao njemačku uniformu. U početku se i vlada prema njoj, dok najposlije u njem ne pobijedi čovjek. Zatim je tu prijatelj i komšija domaćinov, seljak, Slovač, pun prirodne vedrine, ali i beskrajne tuge za svojim prijateljem i drugom još iz I. svjetskog rata. Pojavljuje se i oficir mađarske okupatorske vojske, te Mader biro, koji pomaže svima u nevolji, dok najposlije i on ne dospje u logor.

Sva ta lica u spletu događaja daju vjernu sliku onog vremena krvi i užasa iz naše nedavne prošlosti. To je vrijeme, koje ne samo što se nikada ne bi smjelo zaboraviti, već bi stalno moralo da ostane kao zastrašujući memento u svijesti onih koji su ga doživjeli, svih posrednih i neposrednih svjedoka toga vremena, kao i onih generacija, koje će samo slušati o njem, Tama treba da doprinese i dva drama.

U dokumentarnom momentu ova dva djela i u općeljudskoj intonaciji same fabule i njene scenske akcije jest prava vrijednost drame. Idejno sadržajni motivi, kojima se tretiraju neljudi, utvrđuju utješnu činjenicu, da je usprkos svemu i u tim danima grozota bilo da i ljudi, pravih ljudi, dostojnih da se nazovu imenom — čovjek.

Tim motivima zgusnuo je autor još jače dramatska zbivanja svog djela. Ono svojim faktima i snagom asocijacija počinje gledaoca, ono ga potresa i pruža mu dovoljno pobude ne samo za osjećaj na uzbuđenja, već i za veoma ozbiljna razmišljanja. K. M.

Skupština Društva učitelja, nastavnika i profesora šibenske općine

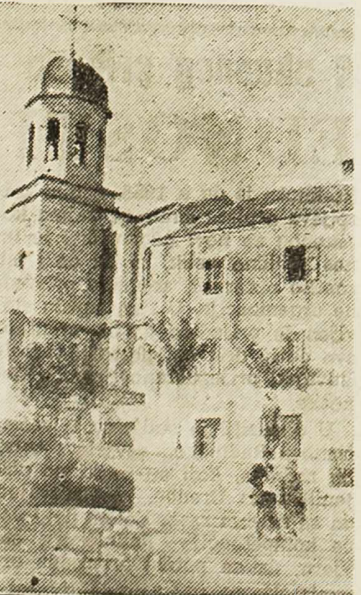
BEZ DISKUSIJE

Preko 120 prosvjetnih radnika šibenske općine našlo se ovih dana na godišnjoj skupštini Društva učitelja, nastavnika i profesora. Kratki izvještaj predsjednika i nekoliko riječi što su rekli dva tri diskutanta — sve je što su oni na ovoj skupštini imali da kažu. A teško je vjerovati da nisu imali o čemu da govore.

Iz izvještaja je proizlazilo da se rad Društva uglavnom iscrpljivao u održavanju plenuma i sastancima radnih zajednica, od kojih je naročito istaknuta aktivnost radne zajednice Perković i Prvić Šepurine. Uz stručno usavršavanje članovi ovih zajednica posvećivali su pažnje i političko-ideološkom radu. Od deset stručnih aktiva u gradu jedino su dobro radili aktiv matematičara i fizičara, aktiv kemičara i biologa i aktiv nastavnika petih razreda osmogodišnjih škola. Oni su se najredovitije sastajali i raspravljali o aktualnim temama svoje struke. Da bi se poboljšao rad na ideološkom-političkom obrazovanju član-

stva, pred mjesec dana je Društvo odlučilo u zajednici s Pedagoškim centrom, da se organiziraju ideološko-politički seminari, koji će uskoro početi s radom. Interesantno je spomenuti da je u dogovoru s općinskim odborom SSRN uprava društva još u januaru provela akciju među prosvjetnim radnicima u gradu, da se pripreme za održavanje predavanja po sektorima i na teritoriju općine. Javilo se preko četrdeset prosvjetnih radnika sa stručnim i političko-ideološkim predavanjima, međutim odbor SSRN nije uopće koristio ove predavača. U nedostatcima u radu Društva istaknuta je slaba povezanost s terenom i nedovoljno posvećivanje pažnje političko-ideološkom radu.

Poslije vrlo kratke diskusije izabran je novi upravni i nadzorni odbor, zatim delegati za skupštinu Kotarskog sindikalnog vijeća i delegat za skupštinu republičkog Društva učitelja, nastavnika i profesora.

Drniš

PRED ZNAČAJNO ZASJEDANJE NARODNE SKUPŠTINE

PERSPEKTIVNI PROGRAM RAZVOJA JUGOSLAVIJE

Još uvijek nije poznato kada će se u toku ovog mjeseca sastati oba skupštinska doma da razmotre zakonske nacрте, koje je već usvojilo Savezno izvršno vijeće, kao i one, koje će možda eventualno do početka novembarskog skupštinskog zasjedanja usvojiti. No, danas se ipak sa sigurnošću može tvrditi, da će 19. oktobra 1958. pobjudila je velik interes diljem svijeta, a isto tako i u našoj zemlji.

Za daljnji privredni razvoj naše zemlje predstojeće skupštinske sjednice imaju posebno značenje. Skupštinski odbori za narodnu privredu i oba skupštinska doma, na svojim pojedinačnim i plenarnim zasjedanjima treba da razmotre poslije višemjesečnih diskusija i dvogodišnjeg rada planskih organa i pojedinih odbora Saveznog izvršnog vijeća, perspektivni program privrednog razvoja Jugoslavije, prvi te vrste u našoj zemlji, iako drugi o kome će raspravljati Savezna narodna skupština. I dok je prvi petogodišnji plan osiguravao prijelaz naše privrede na sistem planskog privređivanja, drugi naš tekući višegodišnji privredni plan treba da osigura skladniji i harmoničniji razvoj jedne socijalističke privrede s radničkim samo-

upravljanjem i komunalnim sistemom, da osigura i osigura brži i harmoničniji razvoj svih privrednih grana, oblasti i djelatnosti, da osigura uslove da životni standard bude u centru pažnje svih naših privrednih napora.

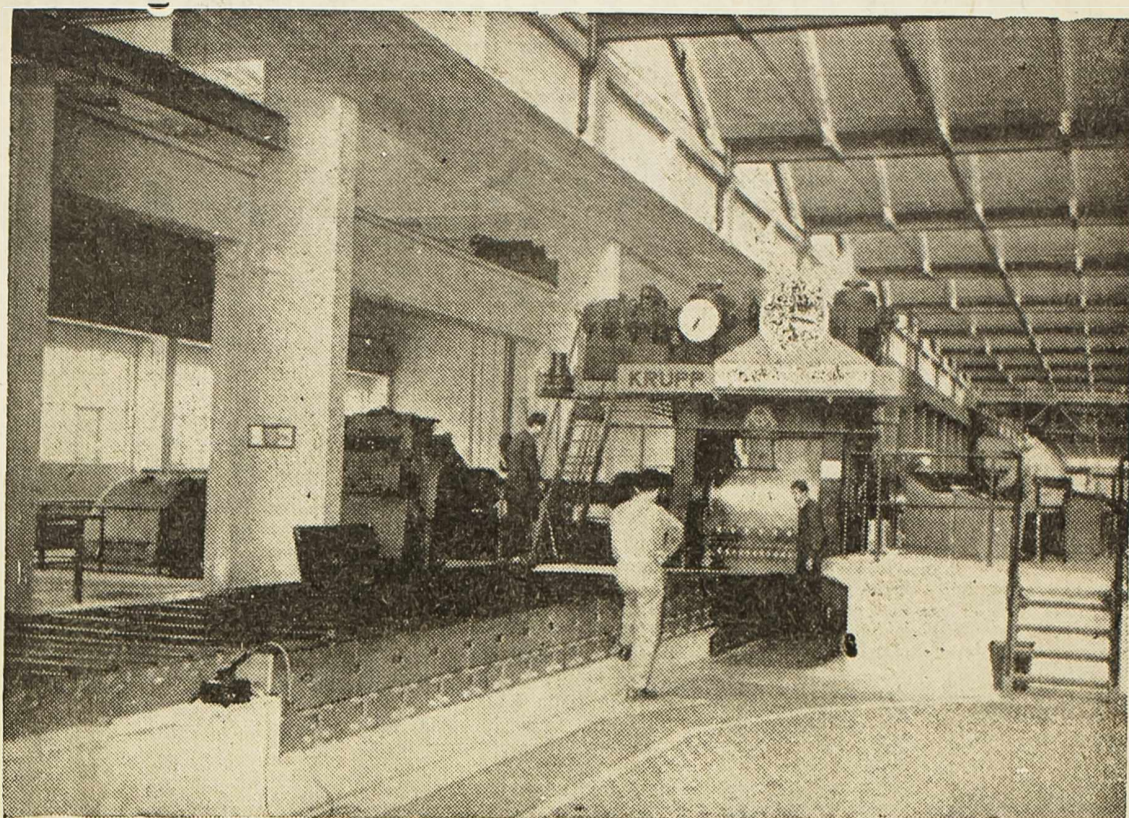
Sve pojedinosti o perspektivnom programu privrednog razvoja Jugoslavije još uvijek nisu poznate. No, prema onome što je do sada poznato, može se slobodno reći, da će on predstavljati dalji snažan razvoj čitave privrede, a posebno industrije, poljoprivrede, građevinarstva, saobraćaja, trgovine, turizma i ugostiteljstva.

Industrijska i poljoprivredna proizvodnja povećavat će se brže nego što je to bio slučaj u posljednjih nekoliko godina. Smatra se, da će se prosječni godišnji porast industrijske proizvodnje kretati negdje oko jedanaest posto, a poljoprivrede oko 5,6 posto. Međutim, u žitorodnom i subtropskom području, kao i na imanjima socijalističkih gazdinstava i kod onih individualnih poljoprivrednih proizvođača, koji obrađuju svoja gazdinstva putem kooperacije sa zemljoradničkim zadrugama, proizvodnja će se povećavati znatno brže odnosno njen prosječni godišnji porast kretat će se od 10 do 14 posto. Naročito će značajno porast proizvodnje pšenice i raži, kukuruza, šećerne repe, duhana, hmelja, konoplje, mesa, masti, mlijeka, jaja i vune, drugim riječima, svih onih poljoprivrednih proizvoda, koji su od posebne važnosti kako za snabdijevanje i ishranu našeg stanovništva tako i za izvoz.

Obim građevinskih radova bit će sve veći. Prosječni godišnji porast kretat će se u odnosu na prošlu godinu oko 10 posto. Poduzet će se niz efikasnih mjera za modernizaciju našeg saobraćaja, i to kako izgradnjom široke mreže puteva i željezničkih pruga, tako i obnovom sadašnjeg voznog parka. U šumarstvu će se voditi politika što potpuniji i što racionalniji iskorištavanja drveta, a svi napori u trgovini bit će usmjereni ka njenom osposobljavanju za što urednije i bolje snabdijevanje gradskih potrošača.

Drugim riječima, čitava ekonomska i proizvodna politika perspektivnog programa privrednog razvoja Jugoslavije usmjerena je ka harmoničnijem razvoju čitave privrede, ka bržem porastu lične potrošnje, ka svestranijem porastu životnog standarda gradskog i seoskog stanovništva.

M. J.

Jedna neiskorišćena mogućnost

Narodni odbori već su počeli s izradom društvenog plana za 1958. godinu i perspektivnog plana za vrijeme od 1957. do 1961. godine. Prva pretpostavka da ovi planovi budu dobro postavljeni, a to znači i s uspjehom izvršeni, jeste da se svaki odbor pri izradi plana kreće u granicama realnih mogućnosti. Ovim se ni u kom slučaju ne misli na ograničavanje njihove lokalne inicijative. Naprotiv, čitav sistem privređivanja u našoj zemlji ide na to da potstakne privrednu inicijativu upravo lokalnih jedinica, narodnih odbora i poduzeća.

Narodni odbori, komune i kotari kao teritorijalne jedinice, naročito u pasivnim krajevima, nalaze se danas između dvije brige, kako da razviju zdravstvene, socijalne, prosvjetne i slične ustanove društvenog standarda i da podignu lični standard stanovništva s jedne strane, a da istovremeno izgrade privredu koja bi im donosila više materijalnih sredstava radi ostvarenja prvog cilja, s druge strane.

Ima mogućnosti da se u granicama realnoga iskoriste i neke nove mogućnosti pri izradi planova. Radi se o organiziranju proizvodnje preradom nekih polufabrikata naše metalurgije, naročito obojene. Zar se polufabrikati, na primjer, valjanice bakra u Sevoju, fabrike kablova »Moša Pijade« u Svetozarevu, Novkabela u Novom Sadu i drugih sličnih poduzeća ne bi mogli iskoristiti za proizvodnju nekih artikala koji su i te kako potrebni našem tržištu.

Ne treba se odmah uplašiti od pretpostavke da je za ovo potrebno podizati fabrike i ulagati veliki novac. Velike mogućnosti su upravo u tome što ovo mogu raditi male radionice. U svim našim mjestima može se naći poneka prostorija s ulice ili u dvorištu u kojoj se može smjestiti jedna takva radionica za izradu manje - više sitnih potreba široke potrošnje. Za adaptaciju takve prostorije ne treba mnogo novca. Angažiranjem zanatlija, a i novih radnika naročito iz redova omladine može se u ovim radionicama osigurati radna snaga. Mi smo danas već izgradili

alatnu industriju koja takve radionice može snabdjeti potrebnim postrojenjima i alatima.

Poznato je da brže sazidamo zgradu nego što izvedemo unutarnje radove. Razlog ovom paradoksu leži u velikoj zaostalosti naših građevinskih, instalaterskih i sličnih zanata, malom broju ovakvih uslužnih poduzeća. Ne možemo reći ni to da na tržištu ima dovoljno sanitarnog, vodovodnog, kanalizacionog i električarskog materijala (dijelova) od bakarnih i mesinganih polufabrikata. Tih sirovina danas imamo prilično, a i ma dosta artikala koji su nam potrebni u mnogo većoj količini i koji se mogu izraditi od ovih polufabrikata. Slavine, fittinge, sponne, zavrtanje i razne druge proizvode slične ovima mogu nam u velikoj količini pružiti ovakve radionice. Od polufabrikata obojenih i lakih metala ovakve male radionice mogu izradivati pribore za jelo, razne prozorske i druge zatvarače i brave, razne konfekcije eloksirane i posrebrene, naročito potrebne in-

dustriji kožne galanterije. U ovim radionicama mogu se i presovati i izvlačiti razni predmeti ambalaže, posuda iz platiniranog i posrebrene čelika, ukrasi za namještaj, doze i slično.

Veoma konjunkturni i za našu zemlju i za izvoz bili bi razni zakivci, ventili (za autogume, motocikle i bicikle), mreže za filtere i td.

Preko osamdeset artikala ove vrste moglo bi se proizvoditi od ovih polufabrikata u ovakvim malim radionicama. Smišljeno razrađeni detalji jednog dobrog plana asortimana i količine ovih proizvoda, jedna korisna inicijativa za organiziranje radionica koje bi sve to proizvodile donijela bi velike koristi našoj privredi i bitno doprinijela da se poboljša standard. Mreža takvih radionica, za koje je - ponavljamo - potrebno malo sredstava bila bi velika dopuna našoj već razvijenoj industriji.

Možda prenebregavamo jednu životnu istinu: da su male stvari često i te kako velike.

R. P.

Za naše pionire

NE BILI I VI TAKO

U Zagrebu se mnogo priča o pionirima iz ulice Proleterskih brigada br. 35. I. Da vidite, o njima ne govore samo pioniri. Ne! O njima više diskutiraju stariji građani. Oko tih najmlađih Zagrepčana uzleteli se fotoreporterji pa ih fotografiraju sa svih strana. K njima u posjet dolaze novinari radi intervjua.

O pionirima vode razgovore i domaćice čak na tržnici.

— No, šta kažete kumice, na to...

— Aaa, mislite na pionire iz ulice Proleterskih brigada. Čudno, zar ne? Vidite, kumice, imamo mi zlatnu djecu...

Slični se razgovori mogu čuti u tramvaju, u kinu, u kancelarijama... svuda gdje se nađu na okupu bar dvoje, troje.

Znam, vi bi već htjeli da čujete o čemu je stvar? Što su »pronašli« ti mladi Zagrepčani, pa da su u centru pažnje popularnijem grada?

Evo priče, ali istinite priče o toj djeci...

U jednoj velikoj kući živi mnogo djece, Ali, kako to već biva u velikom gradu, oni se slabo poznaju. Kućni savjet te velike kuće zna samo to, da su mjesečni računici za popravke lifta, električnih prekidača, računici za izmjenu razbijenih sijalica i prozora - rastu i rastu. Sve te stvari kao da odnosi i razbija neka nevidljiva ruka. Ništa nije bolje ni s ukrasnim drvećem i grmljem pred kućom; graniče su izlomljene, mlado drveće oštećeno, a trava izgazana, uništena.

Pa tko je kriv za toliku štetu? Tko razbija 40 do 50 prozorskih stakala mjesečno? Tko gaji i uništava mali park?

Stariji ukućani nisu mogli da odgovore na ta pitanja. Kućni savjet bio je nemoćan da sprječati štete.

Pioniri iz te kuće saznali su muke svojih roditelja. I ono što nisu mogli da riješe stariji, riješili su mladi - pioniri. Jedanaestogodišnji dječak Slobodan Macura sazvao je djecu iz kuće. Na dogovor došla su sva djeca. Diskusija je bila ziva. Pioniri su uvidjeli štetu koju čine uglavnom oni sami. Dalje se nije moglo, riješili su da u njihovoj kući bude drugačije.

Djeca iz ulice Proleterskih brigada osnovala su prvi pionirski kućni savjet u Zagrebu. Slobodan je izabran za predsjednika. Odmah su formirane razne komisije. Mali dječaci odlučili su da budno paze na svoju kuću i park. Svaki dječak dobio je po jedno zaduženje. Pionirski kućni savjet počeo je da djeluje.

A rezultat njihova rada, što mislite, kakav je? Kuća u ulici Proleterskih brigada br. 35 postala je uzor kuća reda u Zagrebu. Iako pionirski kućni savjet postoji tek kratko vrijeme - nekoliko nedjelja - po zidovima kuće više nitko ne šara. Na kući ovog mjeseca nije razbijen ni jedan prozor. Lift se ne kvari. Vratima se ne lupa. Parkić pred kućom došao je k sebi, po travnjaku više nitko ne gaji.

Prvi, dakle, koraci pionira u društvenom upravljanju dali su sjajne rezultate. A ako želite da saznate na koji način oni to postižu, pišite predsjedniku Slobodanu ili pionirskom kućnom savjetu u ulici Proleterskih brigada br. 35. Sp,

Svjetska izložba u Bruxellesu

„Putnik“ će organizirati posjet

»Medunarodna svjetska izložba«, koja će se održati u Bruxellesu od 17. aprila do 19. oktobra 1958. pobjudila je velik interes diljem svijeta, a isto tako i u našoj zemlji. Svjetska izložba u Bruxellesu, u Belgiji, ima karakter izložbe, koja će nastojati prikazati dostignuća na polju nauke i tehnike u službi čovjeka. Ova izložba će se održati pod parolom »Za čovječnji svijet« i odnose među narodima, te ima glavnu svrhu zbližavanja naroda, raznih rasa, raznih krajeva svijeta, raznih društvenih porredaka.

Poduzeće »Putnik« Šibenik u sklopu ostalih sličnih poduzeća u zemlji uzelo je u zadatak organizaciju grupnih posjeta ovoj prvorazrednoj svjetskoj senzaciji. Posebna služba putovanja u inozemstvo, koja raspolaže bogatim iskustvom, raznih rasa, raznih krajeva svijeta, raznih društvenih porredaka.

Iz objektivnih razloga poduzeće »Putnik« nije u stanju da izade pred zainteresirane s gotovim programima. Naime, državne vlasti u Belgiji predviđaju niz raznih olakšica u pogledu posjete ovoj zemlji, kao što je pitanje izdavanja viza pitanje formiranja hotelskih cijena, cijena transporta itd. Dok »Putnik« ne bude raspolagao sa fiksnim cijenama, jasno je, da ne može ni objavljivati definitivne planove. Međutim, »Putnik« Šibenik organizirat će grupne posjete

izložbi za cijelo vrijeme njenog trajanja u grupama od cca 10 do 15 osoba. Prijevoz će biti obavljen expresnim vlakovima II. razine. »Putnik« će obavljati službu pribavljanja putnica za učesnike sa teritorija kotara Šibenik, a službu pribavljanja viza za učesnike iz Šibenika i okolice. Osigurat će smještaj i ishranu u Bruxellesu na bazi polupansiona (noćenje, doručak, večera), razgledanje grada i okolice, ulaznicu za izložbu, kao i vodstvo puta koje će se brinuti o smještaju i ostalim organizacionim problemima.

Boravak u Bruxellesu je predviđen u trajanju od 4 dana, od kojih će jedan biti rezerviran za razgledanje grada, drugi za izlet u okolici Bruxellesa, a ostala dva dana za posjet izložbi.

Tokom mjeseca decembra, a najkasnije do Nove godine »Putnik« će objaviti detaljan plan svih putovanja sa pravcima kretanja kao i eventualnim nuzaranzimanima u Parizu, ili u kojem drugom većem usputnom gradu.

Budući da će interes za ova putovanja tokom proljetnih i ljetnih mjeseci dostignuti kulminaciju, a tada će biti prekasno vršiti neke pripreme, to se skreće pažnja kolektivima poduzeća, ustanova i masovnim organizacijama, da već sada započnu sa formiranjem grupa iz njihove sredine, a za sva obavještenja treba se obratiti »Putnik-u« Šibenik.

Izlet u divljinu i prošlost

Vedar i topao jesenski dan osvanuo je nad Pokrovnikom. Od autobusne stanice krenuli smo (nas dvojica planinara) preko krševite visoravni u pravcu sjevera, gdje vidik zastiru obli vrhovi Promine. Prvim tracima sunca umakli smo silazici u duboke prolomine, kojima Čikola teče sa Petrova polja u dužini od petnaest kilometara i izliva se u Krku. Zavidljivi slikovitošću ne dirnute divljine stali smo na dnu kanjona pokraj jezera, u kojemu se bistra voda, što niz kaskade pada, kovitla kao u uzavreloj loncu, a zatim, prsteći u oblacima kapljica, uz bijesnu huku silovito propinje kroz raspuklinu, gdje se opiru jedna o drugu dvije brine visoke do dvjesto metara, i probija sebi put mirniji tok. Na dnu jezera, u podvodnoj spilji, trepere obrisi nekog zaboravljenog nadgrobnog humka sačinjenog od teških komada kameana. Dim vatre, na kojoj smo kuhali čaj i naši dječaci neobuzdani povici uzmirili divlje golubove, koji kruže oko svojih skloništa u pukotinama visokih hridina. Ispili smo čaj i čure napunili ledenom vodom, a onda krenuli uz Miljevačku gredu. Sunce je bilo već pripeklo, kad smo dostigli pitomu visoravan na desnoj obali Čikole. Skinuli smo se do pojasa i krenuli u pravcu južozapada niz tok rijeke. Nakon jednog sata našli smo se na brini, koja zatvara veličanstvena vrata na završetku kanjona. Odatle se pruža prekrasan pogled na zelenu dolinu, kojom Čikola, vijugava i ljeskova, protiče, da bi se izgubila u donjim vodama Krke nadomak Skradinskog buku.

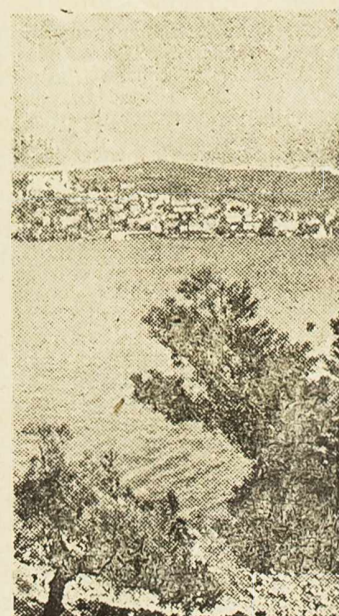
Niz šiljati hrbat spustili smo se na debeli klis, koji, osvojen na Miljevačku gredu, kao odsječen stoji iznad dubokih uvala, dok se obronak nad Čikolom izdiže do stoneta ra u vis. Na toj kosi strše skrhani zidovi palače i kule starog grada Ključica, koji se tu bio smjestio na prostoru od sto metara dužine i šezdeset metara širine.

Povijest je zabilježila, da je Ključić (Chaliuc, La chivea planola) utemeljen godine 1530., a dovršen godine 1536. Bilo je to u doba borbe hrvatskih knezova protiv mletačke sile i kraljeve prevlasti, kad se je, nakon poraza hrvatske porodice Šubića (god. 1522.), visoko podigla moć kninskih knezova Nelipića, koji su, kao nekovi i Šubići, stajali na čelu narodnog pokreta za oslobođenje. Ključićim Nelipićima pripadali su predjeli Miljevac, Promine i većeg dijela Zagore sve do granice Trogira i Šibenika. Godine 1539. ključićki knez Konstantin, sinovac kninskog kneza Ivana Nelipića, zarati se sa Šibenčanima, nakon čega se raspamla dugotrajna borba. Dalmatinski gradovi i drugi hrvatski knezovi neprestano su napadali Nelipiće, dok su Mlečani pomniju pratili ovu ostru borbu, koja je slabila i jednu i drugu stranu. Nelipići su svoje najteže udarce zadavali sa Ključića, koji je služio za obuzdavanje primorskih gradova od mletačkom vlašću. U jesen godine 1543. saveznička vojska, sastavljena od četa mletačkih, primorskih gradova, Pavla Ostrovičkog, Mladena Ključićkog i skradinskog, te kneza Jurja krbavskog, krene protiv Ključića. Iako je navala bila junački odbijena, knez

Konstantin, po nagovoru svog strica Ivana Nelipića, a videći da savezničkoj sili ne će moći dugo odolijevati, sklopi 4. listopada 1543. na Roškom slapu pogodbu, kojom se obavezao na tvrdi mir, slobodan prolaz trgovcima, naknadu štete Šibenčanima i rušenja Ključića. Ali Konstantin nije srušio Ključić nego je ostao u njemu kao gospodar do svoje smrti, ne pokorivši se nikada mletačkoj sili. Kad je kralj Ljudevit Veliki sišao u Dalmaciju, da stegne moć knezova, povjeri Ključiću plemenu Ugrinčića, a Konstantinova sina Ivana postaviti za načelnika u Skradinu (god. 1574.). Ključić je kasnije došao pod vlast banova, od Petra Talovca do Sperančića (nakon god. 1444). Za vrijeme strašne turske poplave (1514-1524.), Turci su vjerojatno zaposjeli i Ključić, jer se u narodnoj predaji spominju beg i dzdar Ključa grada na Čikoli. Godine 1546. blizu Ključića i srdari potukoše silnog bega Filipovića, a godine 1648. tuda od Šibenika navalni vojska, da goni Turčina iz Hrvatske. Od toga doba Ključić pada u potpuni zaborav.

Pogled na razvaline Ključića, njegove mnogostruke bedeme, otkriva sliku izvanredne utvrde, koja je strateški imala najodgovorniji položaj, budući je na odsječnom klisu mogla postojati sama za se. Ostavili smo odmorište kraj stršućih zidina i sišli starim putem do gaza preko Čikole, gdje je, da de se naslutiti, nekada strajao most, preko kojeg su galopirali bijesni konjanici. Zatim smo produžili zelenom dolinom zema Skradinskog buku. Umor od toga izleta brzo je prošao, ali zadovoljstvo je ostalo.

Eb,

poljoprivreda - poljoprivreda - poljoprivreda

Rad Zadružnog saveza kotara

Jačanje zadružnih ekonomija

U prisustvu predstavnika Kotarskog narodnog odbora i Voćarskog saveza Hrvatske, ovih dana održana je proširena sjednica upravnog odbora Zadružnog saveza kotara Šibenik. Na toj sjednici, a kojoj su prisustvovali poslovni upravitelji gotovo svih zadruga, između ostalog diskutiralo se je o pitanjima unapređenja poljoprivrede i investicionoj izgradnji objekata i daljnjem podizanju i jačanju zadružnih ekonomija.

Predstavnicima zadruga u svojim diskusijama iznosili su pitanja daljnje investicione izgradnje kao osnovni zadatak svake zadruge i orijentaciju na poljoprivredu prema mogućnostima svake poljoprivredne zadruge. Međutim, nije mali broj zadruga koje nisu našle svoje mjesto u akcijama oko unapređenja poljoprivredne proizvodnje, makar da imaju objektivnih uslova. Iz diskusija oko ovog problema moglo se je zaključiti, da većina zadruga još uvijek težište svoga rada baca na trgovinu

industrijskom robom, zapostavljajući osnovni zadatak zadruge, a to je unapređenje poljoprivredne proizvodnje, bilo na svojim ekonomijama ili davanju pomoći individualnom proizvođaču kroz prikladne forme sa kojima se ta pomoć može ostvariti. Na ovaj način zadruga nije u stanju da stvara fondove neophodne potrebne za vršenje proširene reprodukcije, već naprotiv ostaje i dalje patuljasta zadruga koja nije u stanju da bilo što ozbiljnije napravi oko razvijanja poljoprivredne proizvodnje.

Istaknuto je, na primjer, da zadruga u Vodicama, makar da se ubraja u najjaču zadrugu na kotaru Šibenik, nije do sada ništa poduzela na unapređenje poljoprivredne proizvodnje, niti je spremna da u narednim godinama pride podizanju bilo kojeg objekta. Poznato je da ova zadruga ima najjače fondove od svih zadruga. Naprotiv, ima dobar broj zadruga koje su našle svoj put, a podiza-

nje svojih ekonomija shvatile kao osnovni zadatak. Tu spadaju zadruge Skradin, Oklaj, Bratiškovci, Stankovci, Miljevci, Gradina i niz drugih.

To su sve zadruge koje su i dosad dosta napravile na jačanju zadružnih posjeda i one su u stanju da s ostvarenim fondovima pridu i drugim oblicima ka unapređenju poljoprivredne proizvodnje, a na privatnom sektoru kroz formu kooperacije sa proizvođačem.

Ali, to je samo jedan dio zadruge. Postavlja se pitanje, dokle će se ostale zadruge baviti isključivo trgovinom i ugostiteljstvom i da li će takve zadruge biti u stanju da se održe.

Investiciona politika koja će u narednim godinama biti daleko efikasnija i po sredstvima daleko povoljnija, pred sve zadruge postavlja se kao primarni zadatak da one ili prihvate sredstva koja će društvo davati za unapređenje poljoprivrede ili da se tih sredstava odreknu, zadržavajući svoj dosadašnji oblik. Po svemu izgleda da će takve zadruge morati mijenjati svoj dosadašnji način rada i usmjeriti svoj rad na jačanje zadruge kroz unapređenje poljoprivrede.

Naš društveno ekonomski razvikan na selu ne će moći tolerirati dosadašnji način rada, jer je to u suprotnosti s onim za čime težimo i što se želi postići. Na višestranaka i konferencija bilo je govora o jačanju zadruga, donijeti su zaključci koji su imali za cilj da se zadruge pokrenu iz ovog stanja, ali često puta i kod dobrog dijela naših zadruga to je ostalo bez rezultata.

Nadamo se da ovaj sastanak na kojemu je bilo ozbiljnih govora ne će doživjeti istu sudbinu, a ako se to desi onda treba naći načina da se prekinu stara shvaćanja o zadrugi i njenoj ulozi i da se te zadruge oslobode onoga što ih vuče natrag.

Zaista je pohvalno što su neke zadruge, do sada životarile, izvršile temeljitu reorientaciju i našle svoje mjesto u općim naporima ka unapređenju poljoprivrede, ali je isto tako neshvatljivo da jake zadruge daju otpor novim shvaćanjima i novim mjerama.

Ono što je na sastanku istaknuto svakako je pozitivno, a to je da neke zadruge traže investicione sredstva za jačanje svojih ekonomija. Tim zadrugama treba pružiti svu pomoć, jer tu pomoć i zaslužuju.

J.Z.

Čitajte i širite svoj list!

Higijena kod poljoprivrednog rada

Rad općenito, pa ni zamorni rad u poljoprivredi nije štetan po ljudsko zdravlje. Poznato je kako su razni sportisti, usprkos čestim naporima, dobro razvijeni i zdravi. Treba samo upoznati i izbjeći one štetne faktore koji prate rad poljoprivrednika, pa će on biti bezopasan i koristan po čovječje zdravlje. Vršiti li se rad bez pretjerivanja i uz normalne uvjete on pomaže razvitku organizma.

Čovjek vrši rad snagom svojih mišića. Odakle mišićima snaga? Oni je dobivaju iz hrane, koju čovjek jede. To je sunčana energija, koju su biljke uhvatile od sunca i pretvorile je u kemijsku energiju, a sad je čovjek ili životinja koristi za sebe. Ova kemijska energija sačuvana u hrani ima mnogo prednosti: može se dugo sačuvati u velikoj koncentraciji i gotovo se potpuno može pretvoriti u mehaničku energiju ili rad. Hrana se u organizmu iskoristava tako, da se putem probave najprije razgradi, otopi, a onda u stanicama čitavog tijela spaja sa kisikom koji putem krvi dolazi iz pluća. Dobivenu energiju mišići pretvaraju u rad. Pri tome se razvija toplina, koju mjerimo kalorijama. Mišići vrše rad na taj način, da se produžuju i skraćuju pod kontrolom živaca.

Pri tome radu u mišićima se nakupljaju produkti raspadanja hrane, javlja se višak kiselina i manjak šećera. To dovodi do pojave umornosti. Umor ne dolazi samo od mišića koji su radili već i od drugih fizioloških pojava u organizmu. Umor poslije rada je normalna pojava, koja uz dovoljan odmor nestaje. Ako odmor nije dovoljan, dolazi do premorenosti, koja se može i dugo održati. Odmor je neophodan organizmu i treba ga bezuvjetno osigurati. Najbolji odmor pruža san, pri čemu se mišići olabavljaju, iz tijela se izlučuju nepotrebne tvari, popunjavaju se rezerve šećera, a živčani se sistem vraća na normalnu sposobnost reagiranja. Što je organizam mladi treba mu više sna.

Pri napornom radu potrebni su kraći odmori, predah, pri čemu se tijelo ispravlja iz nepovoljnog položaja. Najnovija otkrića pokazuju, da je najpovoljnije i korisno ako se svako dva i po sata provede kraći odmor od 10-15 minuta i za to vrijeme uzme lagani obrok hrane, koja će nadopuniti rezerve šećera u krvi.

Za vrijeme rada ubrzava se rad srca, jer mišićima treba dovoditi veće količine krvi, iz koje će oni crpiti hranu i kisik. Dok normalno prolazi kroz srce 3-4 litre krvi na minutu, za vrijeme težeg rada ta se količina penje na 20 i više litara na minutu.

Problemi rasadničke proizvodnje na kotaru

Cinjenica je, da vinogradarstvo i voćarstvo u kotaru Šibenik predstavljaju i u perspektivi će predstavljati najvažnije i najrentabilnije grane poljoprivredne proizvodnje, koje u nacionalnom dohotku daju najveću dobit.

Doduše, u ovim granama postigli smo samo zadovoljavajuće rezultate jedino u pogledu površina i broja, a naročito u vinogradarstvu, tako da danas imamo ukupno 11.100 ha pod vinogradima.

Što se tiče broja stabala danas imamo ukupno 1.620.000 komada. Najveći broj stabala otpada na masline, bademe i smokve, a posljednjih se godina sve veći značaj daje sadnji višnje - maraske. Prinosi kako u vinogradskoj tako i u voćarskoj proizvodnji nisu nimalo zadovoljavajući. Uzroci

ovim niskim prinosima prilišuju se mnogim dosadašnjim grijeskama i to: slabom odabiranju sortimenta, agrotehničkim mjerama (obradi i zaštiti) i pomanjkanju dobrog rasadnog materijala.

Problem rasadničke proizvodnje, odnosno rasadnika, odvijel je bio rak-rana na našem kotaru. Rasadnika nije bilo. Naši voćari bili su primorani podzati voćk jedino iz sjemena (badem, breška, kajšija i td.), a vinogradi su koristili lozu iz svog vlastitog uzgoja ili su dobavljali iz okolišnih rasadnika, a da ni sami nisu znali što sade, a najmanje kakove će rezultate u prinosima postići.

Danas je situacija jasna. Svima je poznato, da bez dobre i organizirane rasadničke proizvodnje i loznog materijala nemoguće je kvalitetne ni kvantitetne proizvodnje u vinogradskoj i voćarskoj proizvodnji.

Uvidjevši važnost unapređenja vinogradarstva i voćarstva posljednjih godina pristupilo se formiranju jednog centralnog rasadnika na području Čiste Velike.

Sredstva su korištena iz fondova unapređenja poljoprivrede NK kotara Šibenik. Iz ovih sredstava na zemljištu, gdje je vjekovim raslo poludivlje žbunje i drač, podignut je rasadnik na površini od cca 25 ha, koji će prema perspektivnom planu moći proizvesti potreban voćni i lozni materijal.

Dosadašnji rezultati pokazuju da će rasadnik već ove jeseni proizvesti 35.000 gotovih sadnica voćaka. Od toga na samu višnju marasku otpada 24.000, a ostalih 9.000 komada na druge vrste voćaka.

U slijedećoj 1958. god. rasadnik će proizvesti 80.000 komada raznih sadnica voćaka (a koje su nakalemjene ove godine), ne računajući 20.000 komada sadnica maslina.

Pred rasadničku proizvodnju se postavlja zadatak, da do kraja 1961. godine proizvede ukupno 140.000 komada raznih vrsta voćaka, upravo toliko koliko iznose godišnje potrebe kotara.

U rasadničkoj proizvodnji loznog materijala danas na području kotara postoje dva manja rasadnika, koji nisu u stanju da podmiru vlastite potrebe. U tu svrhu predviđeno je, da se pri centralnom rasadniku u Čistoj do kraja 1961. godine podigne matičnjak, odnosno rasadnik loza, na površini od 9 ha.

Zadatak ovog loznog rasadnika je, da proizvede takove podloge (ključice) koji posjeduju bolja svojstva od dosadašnjih u pogledu otpornosti na sušu, količinu vapna u tlu i u prilagodavanju s domaćim sortama.

Rješavanjem problema rasadničke proizvodnje voćnog i loznog materijala rješavaju se jedan od najvažnijih problema u vinogradarskoj i voćarskoj proizvodnji, a time ujedno i utječemo na povećanje prinosa u ovim granama.

M.B.

L.A.

Poljoprivrednici pitaju ...

1. Kada i kako je najbolje gnojiti vinograd?
2. Kako najbolje provesti borbu protiv korova?
3. Kako postupiti sa vinskiim sudem nakon pretakanja?

... mi odgovaramo

1. Postoje tri vrste gnojiva za vinograd:
  - a) prirodna gnojiva,
  - b) umjetna gnojiva,
  - c) zelena gnojidba.

Prirodna gnojiva su najvažnija, jer ova, osim što sadrže sve vrste potrebnih hraniva za lozu, strukturno popravljaju tlo. Prirodna gnojiva treba da su zrela, gnoj se rasipa, bez obzira na veličinu vinograda i količinu gnojiva, po čitavom vinogradu i to u jesen, prije dubokog jesenskog kopanja, pa se kopanjem zatrpava po čitavoj površini. Vinograd prirodnim gnojivima treba gnojiti svake treće ili četvrte godine i to na 1 ha oko 1 vagon prirodnih gnojiva.

Umjetna gnojiva mogu biti raznog sastava i vrste, pojedinačna kao dušična, fosforna i kalijeva, mješana kao nitrofoskal i KAS.

Ako se vinograd gnoji sa pojedinačnim umjetnim gnojivima, onda na loari, kod jesenskog kopanja na čitavoj površini dodaje se 20 kg cianamida ili vapneno - amonijske salitre, 40 kg superfosfata i 30 kg kalijeve soli, a pri proljetnoj obradi još se može dodati 10 kg čilske salitre. Ako se vinograd gnoji sa nitrofoskalam ili Kasom, onda pri jesenskoj obradi na loari dodaje se 70 - 80 kg ovih gnojiva.

Zelena gnojidba sastoji se od sjetve biljaka u vinogradu, koje imaju kratak vegetacioni period, a stvaraju veliku zelenu masu. Za zelenu gnojidbu najbolja je grahorica, grašak i crvena djetelina. Sjetvu ovih biljaka najbolje je vršiti kod posljednjeg prašenja pred berbu grozda, tako da do berbe sjeme nikne, a u toku jeseni i zime biljka se dovoljno razvije. U proljeće pak, pred cvatnju, biljke treba zaorati prilikom prve proljetne obrade.

Za naše prilike, teškoća je u tome, što uski redovi sadnje i način uzgoja, onemogućuju sjetvu pred berbu, ali ako je vinograd sađen na široki razmak, a uzgoj vezan na žicu, onda se zelena gnojidba može preporučiti kao vrlo koristan način gnojenja vinograda.

2. Korovi čine usjevima veliku štetu. Utvrđeno je, da oni redovito smanjuju prinose za 20 - 30 %.

Mjere protiv korova su raznolike i mogu se vršiti u različito vrijeme.

Borba se sastoji od dva dijela. Prvo, da sjeme korova uopće ne dođe na polje, a drugo borba kad je korov već na polju.

Prvi uslov je čisto sjeme, zatim stajski gnoj bez sjemena korova, i pažnja da se drugim sredstvima korov ne unese na polje.

U drugom slučaju, kad je korov na polju, dobra obrada je prva mjera. Dubokim oranjem, na primjer na 30 cm, sjeme korova se unosi duboko u zemlju, pa nema snage da proklija, a korovski izdanci pri dubokom oranju uginu.

Korovi se uništavaju čestim prašenjem polja. Drljanjem se također uništava korijen, osobito drljanjem u rano proljeće, dok je korovski sjeme još u klijanju i nicanju.

Često pljevljenje je također korisna mjera. Pravilan plodored, odnosno smjenjivanje usjeva sprečava razvoj korova.

Konačno i kemijska sredstva se upotrebljavaju protiv korova. Ova mogu biti u prahu ili u tekućini. U prahu se rasipaju rukom, a u tekućinama prskalicama.

Od kemijskih sredstava u prahu važan je vapneni dušik (cijanamid), koji se upotrebljava petnaestak dana prije sjetve, posipajući mlada lišća korova. Može se upotrebiti kad su usjevi i već dovoljno ojačali, usjevi će malo požutjeti, ali to ne će imati negativnog uticaja, jer će se brzo oporaviti. Cijanamid se posipa po lijevom vremenu, poslije jutarnje rose ili poslije kiše. Na 1 ha sipa se 150 - 200 kg. Upotreba cijamida je korisna i kao gnojivo.

Od drugih sredstava u prahu dolazi u obzir kainit i natrijev klorat.

Od tekućih najpoznatija je zelena galica, koja se upotrebljava u obliku 20 - 30 postotne otopine, zatim razrijeđena sumporna i dušična kiselina.

U najnovije vrijeme upotrebljavaju se i hormonsko-kemijska sredstva, koja još nisu prodrli šire u praksu, ali izgleda da su ova sredstva najsigurnija.

3. Pretakanje je česta radnja u konobi i postupak s ispraznim sudom je veoma važan, jer loš postupak sa praznim sudom često je uzrok bolesti vina.

Ispraznjeni sud treba odmah očistiti od taloga i streša, zatim obilno oprati vodom.

Čišćenje se najbolje vrši oštrom četkom, željeznim lancima ili oštrim pijeskom. Struganje streša najbolje se izvrši oštrim nožem ili sjekirom. Očišćeni sud se osuši, pa ako se odmah ne upotrebi za vino dobro se zasumpori sa 3 grama po 1 hl zapremine suda. Za sumporanje najbolje je uzeti sumporne abestne vrpce.

Odobrena sredstva za gradnju vinarskog podruma

Kako doznajemo u Sekretarijatu za privredu NO općine Šibenik, odobrena su sredstva za gradnju vinarskog podruma, koji će imati kapacitet od 200 vagona. Iz Općeg investicionog fonda utrošit će se suma od 130 milijuna, dok će NO kotara uložiti daljnjih 59 milijuna dinara. Podrum će se graditi pored nove ceste, koja vodi za Mandalinu. Uskoro će biti raspisana licitacija za gradnju tog objekta. Predviđa se, da će prvi građevinski radovi započeti iduće godine.

Gostovanje članova zagrebačke „Komedije“

Pred prepunim gledalištem Narodnog kazališta u ponedjeljak su u organizaciji Doma JNA nastupili članovi ansambla zagrebačke „Komedije“ koji su uz pratnju orkestra Radio Zagreba izveli svoj program, koji se sastojao od pjesama, humora i plesova. Na kraju svake točke izvođači su bili nagrađeni aplauzom.

Godišnja skupština sindikalne podružnice tvornice tekstila „Jadranka“

Najuspješnija godina

Na XI. godišnjoj skupštini sindikalne podružnice šibenske tvornice tekstila i užarije „Jadranka“

SA TRŽNICE I RIBARNICE

Cijene na našoj tržnici su se uglavnom stabilizirale, iako već pokazuju tendenciju padanja. Krompir se prodaje po 16, kupus 12, jabuka 100—120, karkofol 36, crveni luk 26, bijeli luk 140, pasulj miješani 76, jednobojni 88, trešnjevac 110 (u prodavaonicama) „Prehrane“ su cijene pasulju, kako slijedi, 74, 80, 98, kestenji 70, limuni 360, naranče 400 i smokve 110 dinara. Jaja se mogu dobiti samo kod privatnika i to po 25 do 30 dinara komad.

Ribarnica je ove sedmice bila dobro opskrbljena. Najviše je bilo gavuna po 140, ugora 250, arbu na 300 Din. U ponedjeljak je kočica dovezla veće količine miješane ribe, slabe kvalitete, koja se prodavala 20—30 dinara kg.

ZAVRŠEN TEČAJ ZA PIONIRSKO RUKOVODIOCE

Ovih dana je završen tečaj za pionirske rukovodioce koji je s uspjehom pohađalo 40 učenika i učenica Učiteljske škole. Oni će odmah biti raspoređeni po školama da rade sa pionirima Polaznici tečaja imat će priliku da provedu u praksi ono što su naučili na tečaju. (S. G.)

ŠIBENIK kroz vijek

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 23. XI. — CELJSKI GROFOVI — repriza. Početak u 19.30 sati.

Nedjelja, 24. XI. — MANDE — repriza. Početak u 19.30 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma — GIUSEPPE VERDI — (do 25. XI.)

Premijera američkog filma — TAJANSTVENA MOČVARA — (26—29. XI.) Početak predstava u 18 i 20 sati.

SLOBODA: premijera njemačkog filma — PODANIK — (do 22. XI.)

Premijera švicarskog filma — SVJETSKO NOGOMETNO PRVENSTVO — (23—25. XI.)

Premijera američkog filma — DOLINA OSVETE — (26—30. XI.) Početak predstava u 18 i 20 sati.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 23. XI. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Od 24. — 27. XI. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Zvonimir, sin Mladena i Anđelke Grgas; Dragan, sin Nikole i Milke Periša; Silvana, kći Ante i Ljubice Mijat; Jelica, kći Ivana i Marije Perković; Bore, sin Bože i Stane

GRADSKA KRONIKA

Poduzeće „Prehrana“ proširit će svoje poslovanje

Na sjednicama upravnog odbora poduzeća „Prehrane“ gdje se u glavnom raspravljalo o budućoj perspektivi razvoja ovog poduzeća, donesen je zaključak, da se proširi poslovanje u trgovini s novim proizvodima. U tu svrhu je podnesen prijedlog NO općine, u kojem se traži dozvola za trgovačke stočnom hranom, nekim vrstama namirnica, kućnim potrepštinama i delicatama. Poznato je, da naša poljoprivreda, nije najbolje opskrbljena stočnom hranom, pa bi se davanjem trgovine ovim artiklom u ruke jednom vrjednom kolektivu mogli postići daleko bolji rezultati. Kad se tražilo proširenje poslovanja kućnim potrepštinama, uglavnom se mislilo na naša sela, koja najčešće

imaju samo jednu prodavaonicu. Ta prodavaonica bi trebala biti opskrbljena na svim artiklima po trebnim seoskom pučanstvu, u čemu se do sada osjećao veliki nedostatak.

Osim toga, prodavaonice poduzeća „Prehrane“ će se znatno poboljšati u asortimanu. Tako ćemo u njima uskoro moći dobiti najfiniji maslac iz Belja i razne suhomesnate proizvode, iako, zbog povećanog izvoza, na tržištu vlada velika potražnja. Poduzeće se opskrblilo za zimu s većim količinama masti, pasulja i brašna.

Novi frizeri, naručeni iz inozemstva, koji su već stigli u Ri-

Neizvršene obaveze

U zadnjem broju „Šibenskog lista“ obavijestili smo građanstvo o snižavanju cijena nekim prehrambenim artiklima, među kojima i kiselom kupusu. Kako je određeno na sastanku Trgovinske komore, predstavnik Sekretarijata za privredu NO općine i predstavnik „Ranka“ i „Voće“ cijene kiselom kupusu je trebalo sniziti od 64 na 40 dinara. Sniženje cijene je trebalo uslijediti već 7. o. m. Medutim, poduzeća su svoju obavezu izvršila samo polovično, snizivši cijenu na 54 dinara, opravdavajući se da je to uvozni kupus (iz Gornje Hrvatske), iako je na sastanku izričito bilo rečeno da cijena kiselom kupusu bilo koje kvalitete treba biti 40 dinara. (Z.)

NA UČITELJSKOJ ŠKOLI OSNIVA SE FERIJALNI SAVEZ

Na jednom sastanku omladine Učiteljske škole odlučeno je, da se u toj školi osnuje Ferijalni savez. Omladina je tu odluku jednoglasno prihvatila i već se velik broj omladinaca i omladinki učlanio. (J. G.)

Brodovi u luci

U luci se nalazi domaći brod „Mirna“, koji krca 115 tona betonskog željeza za Siriju, njemački brod „Eduard Becker“ koji tovari 35 tona barita za Rotterdam i „Estrella“ brod panamske zastave, koji je doplovio iz SSSR-a sa 5400 tona uglja. Brod „Skoplje“ ukrcava 600 m³ bukovine za Aleksandriju, dok je izraelski brod „Eyal“ već isplovio sa 126 m³ stog materijala za Bliski Istok. Jučer je u luku stigao „Zemun“ za ukrcaj betonskog željeza i bukovke građe za Cipar. Očekuju se: „Titograd“, „Licia“ i „Topusko“.

NARODNI ODBOR OPĆINE SKRADIN

Komisij“ za izbore i imenovanja

raspisuje

NATJEČAJ

ZA STIPENDIRANJE:

- 12 učenika učiteljskih škola iz V. razreda,
- 2 učenika VPŠ-e za hrvatski jezik,
- 2 učenika VPŠ-e za fiziku i matematiku i
- 2 učenika VPŠ-e za strani jezik po mogućnosti za francuski jezik.

Zainteresirani neka se prijave na gornju adresu.

GRAĐEVNO PODUZEĆE „RAD“ - ŠIBENIK

Radnički savjet

raspisuje

NATJEČAJ

ZA DODJELU STIPENDIJE JEDNOM STUDENTU tehničkog fakulteta - građevinskog smjera.

Prednost imade slušač treće odnosno druge godine.

Visina stipendije je 5.000 dinara mjesečno, a za posljednje dvije godine 6.000 dinara.

Potanje upute za davanje stipendije, reflektant može saznati u Sekretarijatu poduzeća u ulici 3. studenoga 1944. bb.

Rok za podnošenje molbi je do 15. XII. 1957.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

Doklen je sam Miseć iša oko Zemje, znalo se da ima niko značenje samo za one šta čine ljubav i one šta su sonanbuli.

Sada, kada oko Zemje letu sateliti, šta jik judi puštaju, pa bestije, ka šta je oni pas, počelo je u judiman ništo raditi, pa jin se čini da vidu čega nema i čuju šta se nije glasalo. I to jude vača, ka šta bi se reklo, masovno.

Tako smo nikidan čitali u novinaman, kako u jednom napridnom mistu, nedaleko od našega, judi nisu više mogli pripoznati — čadu. Da su govorili: »Slič, ma o to nije čada.« Morali su doći inžinjeri i imali su muke dok su svitu utuvili, da ota čada nije ništa drugo do — čada.

Ma ima i druga, naša šibenska.

Neka nam se oprost. Nije, more biti, lipo od takin stvariman njanke pisati pisma priko novina, ali od o tomen se tliko govorilo i tliko je ota stvar obuzela svit, da se mora koja reći — od o tomen svitu. A od svitu nemoš reći, ako ne ispriповидiš samu stvar.

Na pazaru, po pojani, na peškariji, po butigaman, u kućaman uvečer uza špaker, popodne ispriđ kuća, na rivi i di sve ne govorilo se prošli dana (a more biti i danas) samo jedno:

- A, jeste vidili!
- E, šta kažeš na to!
- Govoru, da je ploča cikla, da je on razbija . . .
- Kako ne će! Nako kršan čovik.
- I nije moga izaći?!
- Nliki piz digniti, ko to more!
- Da su čuli na fortici kako viče, da je zva upomoć . . .
- Po noći?
- Nego kada!
- Brrr . . .
- Da su mu pune ruke iščupane kose, da se sav izgrata noktiman . . .
- A nu! Od o toga čovik poludi.
- I poslin, da se ščućurija u jednomen kantunu i tako osta . . .
- A ne ćeš! Nliki zva pritrpti.
- Ma di to, čovika živa zakopati!

Tako po cili dan i svagdi.

Bilo je, kaže, i oni šta jin je od priča i pričanja tliku stra uša u kosti, da su išli spavati užanon svičon, a ko zna koliko jik, poslin tak razgovora, nije moglo oka stisnuti . . .

Tliko je ota narešlo, da je vlast morala umišati svoje ruke. Pitalo se one, za koje se govorilo da su čuli vku, šta su čuli, a oni:

— Šta bi čuli! Ništa.

A za ono drugo? Za ono drugo svak je zna, da nije niko ništa vidija, jerbo ko je moga šta viditi kroza debelu ploču od kamena.

Sve je, drugin ričiman, u tomen da se niko nije, kroz ote razgovore, silija upitati:

— Ma dobro, judi, a ko je to vidija?

I sada, kada kokod kaže, da sateliti ne obuzmu čovika i svit, masovno . . .

Druže uredniče, sigurno je i tebi puna kapa od ove ludosti, ali ti obećajemo da od vakin stvariman ne ćemo drugi put. A svit? . . .

Nego sada te pozdravjamo uz stisak ruke.

Mi sa klupa na rivi

Odgovor šibenskog „Električnog poduzeća“

„Prekidi struje u Zatonu“

OBAVIJEST

PRODAJE SE ISPRAVAN AUTOMOBIL MARKE „JEEP“ UZ VRLO

POVOLJNU CIJENU.

PONUDE NA ŠUMARIJU ŠIBENIK - Telefon broj 3-67

Oglašavanje

u „Šibenskom listu“

siguran uspjeh!

U vezi članka koji je objavljen u prošlom broju, „Šibenski list“ pod naslovom „Prekidi struje u Zatonu“, Električno poduzeće čava objašnjenje o tome.

Zaton je na opće zadovoljstvo svojih mještana dobio električno svijetlo 1952. god., a potrošena električna energija sa strane potrošača samog mjesta naplaćivana je po poljoprivrednoj zadrugi Zaton sve do 31. XII. 1956. god.

Poljoprivredna zadruga Zaton za to razdoblje nije prijavila osnovna sredstva Narodnoj banci, a niti je uplaćivala amortizaciju na istu, a kod toga nije imala ni stručno osoblje koje bi održavalo električnu mrežu u ispravno stanje, što je dovelo postrojenje u vrlo kritično stanje u razdoblju od 4 i po godine njenog postojanja.

Narodni odbor kotara i Električno poduzeće u tom razdoblju upozoravali su i pozivali predstavnike poljoprivredne zadruge da predaju mrežu na održavanje Električnom poduzeću, dokazivali su baš ono što je zub vremena i učinio, tj. neuzdržavana električna mreža je djelomično i propala. Medutim, pozivani predstavnici bili su uporni i nisu htjeli ni čuti o nekoj predaji električne mreže, već kad su vidjeli, da je električna mreža u derutnom stanju, onda su pristali na predaju električne mreže u osnovna sredstva Električnom poduzeću i to na krajnje ukazivanje sa strane predstavnika Narodnog odbora kotara (ovo vrijedi i za mjesto Vodice).

Ipak Električno poduzeće je u više navrata popravljalo električnu mrežu visokog napona bez na-

plate, iako nije bilo u osnovnim sredstvima Električnog poduzeća. Čak su se mijenjali stupovi izolatori, bakrena žica itd., jer na tom dalekovodu bilo je čestih kvarova s obzirom na atmosferska pražnjenja.

Električno poduzeće je sa 1. I. 1957. godine primilo u svoja osnovna sredstva Vodice, Tribunj i Zaton, gdje je formirao i terensku grupu u Vodicama, koja djeluje na tom području. Odmah su bile uređene poslovne prostorije u Vodicama, nabavio se potreban alat i već poslano dosta materijala za popravak spomenutog područja (ukupno utrošeno cca 1.800.000 dinara).

Ovo poduzeće će u 1958. god. na gore spomenuto područje izvršiti veće popravke kako na mreži tako i na trafostanicama, jer nam je vrlo dobro poznato stanje električne mreže od strane Komisije Narodnog odbora općine, koja je popisivala osnovna sredstva.

Također navodimo da odbori za elektrifikaciju Zlarina, Tribunja, Prvić Luke, Prvić Šepurine, Zablača i drugih mjesta nisu čekali ni jednog dana, već su odmah predali svoja postrojenja na održavanje Električnom poduzeću.

Možemo napomenuti da električna mreža, koja je bila bez nadzora i propadala 4 i po godine, nije mogla biti obnovljena u jednom kratkom razdoblju.

Zatonjani bi stvarno trebali pitati koji su ljudi doveli u takovo stanje električnu mrežu za koju je potrošen ogroman novac i pored ukazivanja sa strane mjerodavnih,

NARODNI ODBOR KOTARA ŠIBENIK

KOMISIJA ZA STIPENDIJE

RASPISUJE

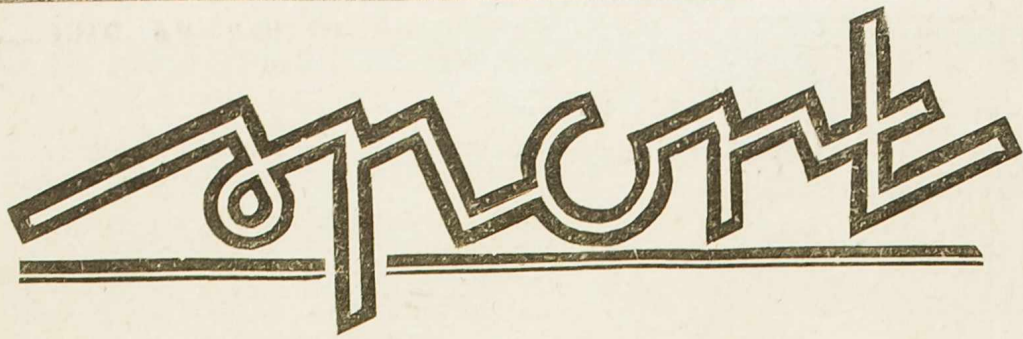
NATJEČAJ

ZA STIPENDIRANJE STUDENATA POTREBNIH STRUKA

1. Jednog studenta pravnog fakulteta,
2. Jednog studenta ekonomskog fakulteta,
3. Jednog polaznika VPŠ za engleski jezik.

Prednost imaju studenti, koji su pri završetku studija.

Molbe uz prilog potrebnih dokumenata dostaviti Komisiji za stipendije, najdalje do 5. XII. 1957. god.

I. nogometna zonska liga

„Šibenik“ - „Trešnjevka“ 1:2 (0:2)

Neiskorišćena premoć u drugom poluvremenu

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme i teren pogodni za igru. Gledalaca 1500. Sudac Glazjar iz Rijeke. Strijelci: Cvetan u 11. (11 m) i 45. minuti za »Trešnjevku«, a Tedling u 63. minuti (11 m) za »Šibenik«.

»ŠIBENIK«: Bašić, Cvitanović, Šupe, Bego, Šijaković, Rak, Zorić, Tedling, Stošić, Jelenković, Friganović.

»TREŠNJEVKA«: Stinčić, Kraljić, Milačić, Petrić, Sertić, Franjić, Špirk, Kiseljak, Cvetan, Šantek, Gašparović.

I poslije 45 minuta igre, kad su gosti pošli na odmor sa prednošću od dva zgoditka, još je postojala nada da se rezultat izmijeni. Jer, domaći su imali u drugom poluvremenu niz prilika da postignu zgoditke, u toliko više kad se zna da se gotovo čitava momčad »Šibenika« u tom dijelu nalazila u polju »Trešnjevke«. Pa ipak unatoč očitj premoći postignut je samo jedan zgoditak i to onaj sa bijele točke. Neefikasnost navelnog reda došla je do izražaja kao malo kad dosad. I umjesto pobjede, koja bi dovela »Šibenik« na stare pozicije u borbi za jedno od prvih mjesta, uslijedio je poraz, koji je domaću ekipu daleko udaljio od takmaca pri vrhu tablice. Ono što je dosad propušteno teško će se moći nadoknaditi. Četiri vrijedna boda izgubljena na vlastitom terenu odrazit će se na plasman »Šibenika« na kraju jesenskog dijela prvenstva. U daljnja tri kola, u kojima »Šibenik« dva puta gostuje, bit će teško osvojiti bodove s igračima kojima klub danas raspolaže.

Nedjeljni susret protiv zagrebačke »Trešnjevke« protekao je u rijetko oštroj i uzbudljivoj igri, u kojoj su gosti predveli dopadljiviji nogomet. Oni su preko brzih krila stalno dovodili u opasnost domaća vrata i u 11. minuti uspješno postigli prvi zgoditak, koji je djelovao kao hladan tuš na domaću jedanaesticu. Obje ekipe su u tom dijelu igre propustile nekoliko šansi za gol. Ipak najzrelije su bile dvije. Najprije lijevo krilo gostiju nije znalo sa svega nekoliko met. od vratiju pogoditi cilj, a zatim to isto učinio je Tedling, kada je lobovao vratara. Međutim, lopta je u samu gredu otišla u aut. I umjesto izjednače-

nja, koje se svakog časa očekivalo, gosti su nakon jednog prodora po lijevom krilu povisili rezultat na 2:0.

Gotovo čitavi drugi dio igre »Šibenik« je bio nadmoćniji, ali nije bilo realizatora koji bi tu premoć znao izraziti u zgodicama. Spore i konfuzne napada domaćih, obrambenim igračima »Trešnjevke« nije bilo teško odbijati.

Kod »Trešnjevke« su se istakli Petrić, Šantek i Špirk, a kod »Šibenika« najbolji Šupe, koji je uspjehno razarao napade gostiju. Sudac Glazjar nije potpuno zadovoljan. (J.J.)

REZULTATI X. KOLA

Rijeka — Jadran 3:0, Metalac — Orijent 1:1, Elektrotroj — Lokomotiva 1:2, Tekstilac — Ljubljana 1:0, Odred — Uljanik 1:0, Branik — Segesta 3:0, Šibenik — Trešnjevka 1:2, Susret IX. kola Uljanik — Elektrotroj 1:2.

U tablicu su uračunate registracije utakmice iz ranijih kola Tekstilac — Rijeka i Branik — Tekstilac sa 3:0 u korist »Rijeke« i »Branika«, jer je takmičarska komisija I. zone ustanovila da su u ekipi »Tekstilac« nastupila dva igrača, koja nisu imala pravu nastupa.

S košarkaškog prvenstva Gimnazije

U subotu je održano IV. kolo košarkaškog prvenstva Gimnazije.

Prva utakmica između VIII b i V—ih razreda je u borbi za začelje tablice. Utakmica je završila neočekivanom pobjedom reprezentacije V — ih razreda s rezultatom 49:36 (36:4). U ovoj utakmici istakao se Nikolić (V razred).

U drugoj utakmici sastali su se VIII a i VII b razred. Bila je to prilično živa i na momente lijepa utakmica, u kojoj je Zoričić dosad pružio najbolju igru. Pobjeda je pripala VIII a razredu s rezultatom 74:48.

U derbi susretu između VII a i reprezentacije VI-ih razreda pobjeda je pripala VI razredina sa 36:29.

Najbolji na terenu bili su Bego (VIIa) i Nakić (VI razred). Na tablici strijelaca na čelu se nalazi Kimer (VIIa) sa 107, drugi je Bujas (VIIa) s 89, na trećem mjestu nalazi se Medić s 85 postignutih koševa. U momčadskom poretku na čelu je VIIIa, dok je na drugom mjestu VI razred. (N. Š.)

U XI. KOLU SASTAJU SE

Lokomotiva — Odred, Trešnjevka — Tekstilac, Segesta — Rijeka, Orijent — Branik, Uljanik — Metalac, Ljubljana — Elektrotroj i Jadran — Šibenik.

TABLICA

LOKOMOTIVA	10	9	1	0	28:5	19
RIJEKA	10	7	2	1	30:7	16
TREŠNJEVKA	10	6	1	3	16:10	13
BRANIK	10	5	1	4	27:16	11
ODRED	10	5	1	4	17:12	11
LJUBLJANA	10	5	0	5	23:22	10
TESKILAC	10	4	2	4	17:16	10
ELEKTROSTR.	10	4	2	4	15:16	10
ORIJENT	10	4	2	4	14:22	10
ŠIBENIK	10	3	2	5	13:14	8
METALAC	10	2	3	5	8:23	7
SEGESTA	10	3	0	7	10:20	6
ULJANIK	10	2	1	7	5:23	5
JADRAN	10	2	0	8	8:25	4

PODSAVEZNA LIGA

REZULTATI PODSAVEZNE LIGE

Na nedjeljnim utakmicama postignuti su ovi rezultati: Junak — Zmaj 6:1, Orkan — Troglav 3:0, Val — Sloga 1:1, Rudar — Slaven 0:1, Omladinac — Solin 2:1, Naprijed — Dalmatinac 0:3.

TABLICA

Dalmatinac	11	7	4	0	36:12	18
Sloga	11	6	3	2	29:16	15
Junak	10	6	2	2	34:22	14
Slaven	10	5	3	2	21:13	13
Solin	10	6	0	4	19:19	12
Orkan	10	4	3	3	23:21	11
Zmaj	8	4	2	2	14:10	10
Rudar	11	3	1	7	24:30	7
Troglav	11	3	1	7	9:26	7
Val	10	1	3	6	17:31	5
Omladinac	8	2	0	6	14:20	4
Naprijed	10	2	0	8	19:38	4

»V. ŠKORPIK« — »GIMNAZIJA« 5:3

U petak 15. o. mj. je u prostorijama Remontnog zavoda održan šahovski susret između poduzeća »V. Škorpić« i »Gimnazije«. Susret je održan na 8 ploča, a završio je porazom Gimnazije sa 3:5. Najinteresantnija borba ovog susreta vodila se između Šarca (Gimnazija) i Nišića, gdje je Nišić izašao pobjednik. Kod Gimnazije se još istakao Batarelo, ali je ipak najboljšu partiju meča dao Alavanja, pobijedivši Parača jednog od najjačih igrača momčadi »V. Škorpić«. Održavanje ovakvih susreta je dosta rijetko pa bi šahovska sekcija Gimnazije mogla svojim primjerom dati podstreka i ostalim mladim šahistima u našem gradu. (Z)

POUKA - ZANIMLIVOSTI - zabava

Savjeti stručnjaka

Da rublje bude trajno i lijepo

Počet ćemo od posteljnog rublja. Posteljina se većinom pravi od glatkih tkanja, koja se izrađuju od linog konca. A s obzirom na kvalitetan konac sa platnom se mora pažljivo postupati. Na primjer, kad se posteljina metne da se provjetri, mora se paziti da zidovi od balkona i dasaka prozora nemaju oštre ivice, jer i to može da bude razlog da se na posteljnom rublju ubrzo pojave sitne rupe i da se ono mjestimice zacijepi. Ako se to desi, onda treba posteljina razrediti po divanu i stolicama u sobi, pa otvoriti i vrata i prozore da se sve na promaji provjetri. Ili prebaciti preko zida balkona i daske na prozoru prvo pokrivač, pa tek preko njega staviti jastuke i jorgane.

I prilikom pranja rublje će biti oštećeno ako predmeti sa kojima dolazi u dodir nisu sasvim ispravni. Zato obratite na to pažnju kao i na to da drvo korita i lužnice nije nigdje zacijepano i rapavo, da gled kotla nije ispučan, da je štap, kojim čete okretati rublje za vrijeme iskuhavanja gladak i ispravan.

Jastučnice se brže istanje u sredini, a čaršavi na onom mjestu

gdje leže noge. Na ubrusima, već poslije nekoliko pranja, pojave se poneke manje zasjekotine. Od čega je to, često se pogrešno tumači. A to dolazi od zmeta ako se poslije brisanja on briše o ubrus. I ma kako pažljivo da to radite ošteti će te tkanje ubrusa. Zato za brisanje žileta treba pripremiti krpu od starog platna.

Ako se za uklanjanje mrlja od rde iz platna upotrebi šećerna kiselina ili druge kemikalije, onda se tkanina odmah poslije toga mora dobro isprati vodom, nekoliko puta. Svi zaostaci litutih sastojaka moraju se sasvim isprati, inače postoji opasnost da tkivo oslabi.

Na ubrusima i mantilima za kupanje od frotira izvuku se dugački konci koji ružno vise; ti konci se ili otkinu ili odsijeku, od čega strada frotir, jer, sasvim je razumljivo, na njemu se poslije toga pojave rupice. Izvučene konce trebalo bi, jedan po jedan, ponovo iglom provući po mogućnosti onako kao što su bili. To izvlačenje konaca može se i spriječiti ako se pazi, da frotir ne dođe u dodir sa zupčastim predmetima, na primjer, ne brisati ruke sa prstenom na ruci i td.

Tkivo kuhinjskih krpa iskidat će zbog nepažljivog brisanja oštrih i siljatih predmeta. Sječivo noža, zupci viljušaka, naprsli porcelan i slično oštećeni sudovi, kao stvoreni su da iskidaju kuhinjske krpe.

Zbog nepažnje pri sječenju hleba začas se stvore zasjekotine ili čaršav progori od cigara i cigareta. Zato se i tu preporučuje najveća predostrožnost.

Moglo bi se nabrojati još niz uzroka zbog kojih se rublje kvari, jer ih ima mnogo. Stedljiva domaćica znat će da ih izbjegne, a i svoje ukućane da opomene da budu pažljivi sa rubljem. Da ono bude uredno i cijelo ne, zavisi samo od nje. Jer, šta vrijedi ako ga ona stalno krpi i dotjeruje, kada nje ostali ne paze. Izdatak za rublje mnogo se osjeti u domaćem budžetu, jer ono nije jeftino. Čuvajući rublje postiže se ušteda u novcu i u vremenu, jer domaćica i onako opterećena poslom u kući ne će morati satima da sjedi pogurena krpeći ga, već će to vrijeme iskoristiti za svoj lični odmor ili za čitanje.

(Sedma Sila)

Zanimljive novosti iz svijeta

MASOVNA PRODUKCIJA VJEŠTAČKIH DIJAMANATA

Godine 1955. u istraživačkom centru poznate američke firme »Dženeral elektrik kompani« prvi put je bio proizveden sintetički dijamant. Otada pa do danas u laboratorijima firme izrađeno je 100.000 karata sintetičkih dijamana namjenjenih industriji, čija ukupna vrijednost iznosi oko 250.000 dolara.

Proces proizvodnje sintetičkih dijamana čuva se kao najveća tajna. Poznato je jedino to da dijamanti veličine zrna pijeska, čije boje variraju od kristalno čiste do gotovo crne, nastaju pri temperaturi od 2.000 stepeni i pod pritiskom od 100.000 atmosfera. Zasada se sintetičkim putem mogu dobiti samo sitni dijamanti, takozvani industrijski, koji se u potrobljavaju za mašine bušilice i glačalice, ali ne i krupniji primjerci koji bi mogli da se upotrebe za nakit.

POL DJETETA PO ŽELJI

Jedan engleski biokemičar, čije ime novine ne donose, izjavio je nedavno da će u roku od tri godine proizvesti jednu kemisku supstancu zahvaljujući kojoj će roditelji unaprijed moći da odrede, odnosno da izaberu, pol svom budućem djetetu.

SERUM PROTIV GRIPE

Kako donosi britanski medicinski časopis »Lanset«, grupa sovjetskih naučnika uspjela je da izdvoji virus gripe i da pronađe efikasan serum protiv ove bolesti. Kao podloga za dobijanje seruma služe pilići u stadijumu embriona.

MAŠINA ZA EKSPRESNO PODIZANJE ZGRADA

Prema jednoj vijesti koju je nedavno objavio moskovski radio, u Sovjetskom Savezu konstruirana je jedna mašina za brzo građenje zgrada. Petospratnu zgradu moćno je, zahvaljujući ovoj mašini, podići za 50 do 60 dana, dok su za manju dovoljne samo dvije sedmice. »Mašina snižava cijenu podizanja zgrada na svega jednu desetinu, — kaže se u ovoj vijesti. — Ona automatski stavlja malter na zidove koji su u izgradnji, izravna ga i slaže ciglu na ciglu. Detaljni opis mašine nije dat, ali se kaže da je visoka 30 metara i da stoji na metalnim nogama koje se, po potrebi, mogu skraćivati i produžavati.

FILMSKA KAMERA NA SUNČANI POGON

Američka firma Bel i Huel (Bell and Howel) izradila je automatsku osammilimetarsku filmsku kameru kod koje se podešavanje sočiva vrši pomoću sunčane, odnosno svjetlosne energije. Ovo je prva dosad konstruirana kamera kod koje isključivo svjetlosna energija daje pogonsku snagu potrebnu za stvaranje električne energije za podešavanje sočiva. Električna energija dolazi direktno iz fotoelektrične ćelije u uređaj koji automatski kontrolira i podešava »zjenicu« sočiva. Električno oko, koje se neuporedivo brže prilagođava svjetlosnim promjenama od ljudskog,

podešava sočiva za željenu eksponažu prije no što kamera počne da snima.

NOVO SREDSTVO PROTIV KORROZIJE

Na bazi sintetičkog kaučuka vulkaniziranog uz prisustvo zraka, jedna zapadnonjemačka firma izradila je novu vrst zaštitnog materijala protiv korozije. Kad se njime premažu, ili pomoću specijalne pumpe poprskaju, predmeti koje treba zaštititi, na njihovim površinama stvara se tanak sloj, nazgled sličan gumi, koji izvanredno dobro štiti od kemijskih, toplinskih i mehaničkih oštećenja. Sredstvo se može upotrebiti za zaštitu metala, betona i drveta, i to od djelovanja organskih i neorganskih kiselina, alkohola, slanosti rastvora, ulja, vode, oksidacionih sredstava, pa čak i temperature do 120 Celzijusovih stepeni. Ono je naročito dobro za zaštitu gvozdene konstrukcije, mašina i raznih aparatura koje su u industrijskim pogonima izložene raznim kemikalijama vodi i vlazi. Zanimljivo je da se »protegot«, kako je ovo sredstvo nazvano, može s uspjehom upotrebiti za zaštitu betonskih podova, zidova i drvenarije. Zahvaljujući svojoj e-

lastičnosti, ono štiti predmete od mehaničkih oštećenja izazvanih udarom ili ogrebotinama.

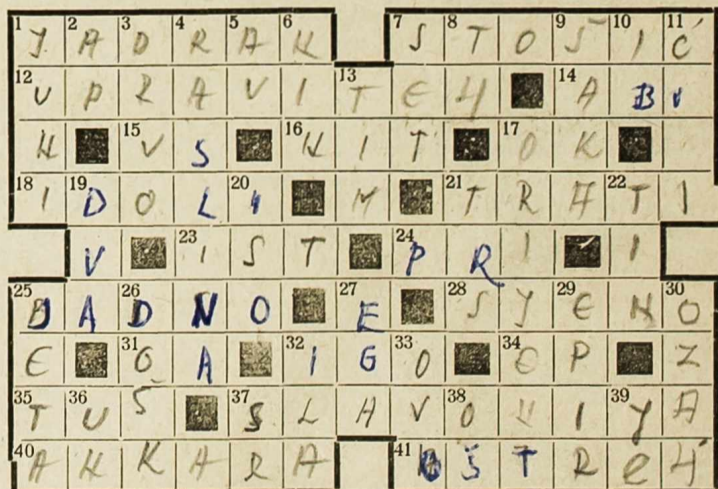
MAŠNE KISELINE ŠTITE OD RAKA I PARALIZE

Na četvrtom međunarodnom kongresu stručnjaka za ishranu, koji je nedavno bio održan u Parizu, profesor Sinkler (Sinclair) s univerziteta u Oksfordu, iznio je svoju teoriju o vezi koja postoji između masnih kiselina i pojave srčanih oboljenja, raka i dječje paralize. Za vrijeme ovog rata, kad su Englezi bili prinuđeni da troše namirnice u njihovom prirodnom obliku koje sadrže veću količinu masnih kiselina, krivulja takozvanih »bolesti civilizacije« pokazala je oštar pad. Međutim, broj slučajeva oboljenja od pomenutih bolesti počeo je da raste čim su, po završetku rata, ponovo počele da se upotrebljavaju preradene namirnice, kao što je to, naprimjer, bijeli hleb umjesto crnog. Ogledi na životinjama koje je vršio doktor Sinkler, pokazali su da masne kiseline obrazuju u ćelijama organizma neku vrstu zaštitnog sloja koji sprječava prodiranje i razmnožavanje izvjesnih virusa.

(Sedma Sila)

Križaljka

VODORAVNO: 1. nogometni klub iz Dalmacije, član I. nogometne zone, 7. prezime igrača NK »Šibenik«, 12. lice na čelu uprave, 14. rijeka na jugozapadnom dijelu otoka Hondo, 10. inicijali prezimena imena slovenskog književnika (»Gusle i tambura«), 16. nit, 17. američka kratica za »sve u redu«, 18. kumiri, 71. trljati, 23. otok u gornjem Jadranu, 24. tisk, 25. bijedno, 28. osušena trava, 31. dva vokala, 32. šanac, 34. vrst velike pjesme, 35. potrepština za crtanje, 37. jedna naša pokrajina, 40. prijestolnica Turske, 41. mjesto u blizini Bosanskog Petrovca, spominje na u NOB.

OKOMITO: 1. jedan ljetni mjesec, 2. inicijali i drugog prezimena »oca ruske književnosti« (Boris Godunov), 3. vrsta građevnog materijala, 4. biljka, 5. inicijali imena i prezimena starokajkavskog kromičara (»Kronika...«), 6. hist orijsko mjesto u blizini Zadra, 7. prajam u tenisu, 8. dva konsonant a, 9. dio krake, 10. konsonant i vokal, 11. akti, 13. sportska momčad, 17. nogometni klub iz Rijeke, član I. nogometne zone, 19. jednoznamenasti broj, 20. ime književnika Velikanovića, 21. čokot, 22. ime književnika Ujevića, 25. slovo grčke abecede, 26. nogometni klub iz Drniša, član SNP-a, 27. antički grad u Ahaji (Grčka), 29. stara država u Aziji, 30. stari grad nedaleko Karlova, 32. crna kreča, 33. pokazna zamjenica, 36. francuski neodređeni član za m. rod, 37. kratica za »svojom rukom«, 38. vokal i konsonant, 39. potvrdna čestica.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: VODORAVNO: 1. Selma Karlovac, 13. Amalia, 14. agrari, 15. Neda, 16. jod, 18. elan, 19. ar, 20. Tedling, 23. idila, 26. osora, 28. okata, z. 30. sniti, t. 32. vi, 33. soj, 35. as, r, 36. Afo, 38. Rarum, 40. tim, 42. Carmna Burana. Inicijali okomito: 8. Luqi Calvani (J. V.)

IVANČIĆ PRISTUPIO »ŠIBENIKU«

Bivši igrač splitskog »Hajduka« i zagrebačke »Lokomotive« Ivančić pristupio je nedavno »Šibeniku«. On će za novi klub moći nastupiti tek u proljetnom dijelu prvenstva Prve zone. Kako doznajemo u upravi »Šibenika« predviđa se registracija još nekih igrača.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Z-182

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din

Tisak: »Štampa« Šibenik

Personalna komisija NARODNOG ODBORA KOTARA ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA OVE SLUŽBENIKE

- REFERENT za invalidske dodatke i dodatke za djecu
  - REFERENT za opće poslove (uvjeti za 1. i 2.: nepotpuna srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 3 godine prakse)
  - 2 LIKVIDATORA u referatu likvidature invalidnina i drugih davanja (uvjeti: nepotpuna srednja stručna sprema)
  - Jednog službenika u referatu za invalidske dodatke i dodatke za djecu (uvjeti: nepotpuna stručna sprema)
  - 4 pripravnika sa svršenim pravnim i ekonomskim fakultetom ili potpunom srednjom školom za sekretarijat za privredu, sekretarijat za financije i sekretarijat za opću upravu.
- Za radna mjesta pod 1., 2. i 5. predviđena je dopunska plaća. Ponude sa kratkom biografijom i kretanjem u službi, te dokumente po čl. 50. ZODS dostaviti najkasnije do 5. XII. 1957. godine.